

KAPITALEJERLÅN
Selskabsretlig og
skatteretlig

Anne Line Bendsen

Indholdsfortegnelse

Indledning:.....	5
1.1 Problemformulering.....	5
1.1.1 Problemformulering:.....	6
1.1.2 Valg af underspørgsmål.....	6
1.1.3 Problemafgrænsning	7
1.2 Metodevalg	8
1.2.1 Dataindsamling og kildekritik.....	8
2. Selskabsretlige behandling af kapitalejerlån	10
2.1 Lov	10
2.2 Hovedregel.....	10
2.3 Hvem omhandler reglerne	10
2.3.1 Ledelsen	10
2.3.2 Kapitalselskabets egne kapitalejere og ledelse.....	11
2.3.3 Nærtstående parter til kapitalejere eller ledelsen.....	11
2.4 Hvad er omfattet af reglerne	12
2.4.1 Lån	12
2.4.2 Sikkerhedsstillelser.....	13
2.4.3 Midler til rådighed.....	13
2.5 Undtagelsesbestemmelser til selskabslovens § 210.....	13
2.5.1 Moderselskab – selskabslovens § 211.....	13
2.5.2 Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner – selskabslovens § 212	14
2.5.3 Pengeinstitutter m.v. – selskabslovens § 213.....	15
2.5.4 Medarbejdere – selskabslovens § 214	15
2.5.5 Selvfinansiering – selskabslovens §§ 206-209	16
2.6 Omgæelse	17
2.7 Konsekvenser ved ulovligt kapitalejerlån	18
2.7.1 Tilbagebetaling	18
2.7.2 Sikkerhedsstillelser.....	20
2.7.3 Modregning i løn eller udbytte.....	20
2.7.4 Bøde	21
2.7.5 Forældelse.....	21
2.7.6 Ledelsens hæftelse for eventuelt tab	21
2.8 Delkonklusion.....	22

3.	Skatteretlig behandling af kapitalejrlån	23
3.1	Lov	23
3.2	Hovedregel.....	23
3.3	Hvem omhandler reglerne	24
3.3.1	Ledelse og kapitalejere	24
3.3.2	Nærtstående parter.....	24
3.3.3	I/S, K/S og P/S	25
3.4	Hvad er omfattet af reglerne	25
3.4.1	Lån	25
3.4.2	Sikkerhedsstillelser.....	25
3.4.3	Stille midler til rådighed.....	26
3.5	Undtagelsesbestemmelser.....	26
3.5.1	Lån ved sædvanlig forretningsmæssig disposition	26
3.5.2	Sædvanlige lån fra pengeinstitutter	26
3.5.3	Lån til selvfinansiering	27
3.6	Omgåelse	27
3.7	Konsekvenser ved ulovligt kapitalejrlån	27
3.7.1	Fradragsberettiget	27
3.7.2	Kildeskat	27
3.7.3	Beskatning	28
3.7.4	Tilbagebetaling	28
3.7.5	Eftergivelse	29
3.7.6	Renter	29
3.7.7	Betalingskorrektion	30
3.7.8	Fejlekspeditioner og omgørelse.....	31
3.7.9	Bødestraf.....	31
3.8	Delkonklusion.....	31
4.	Regnskabsmæssig behandling af kapitalejrlån	33
4.1	Lov	33
4.2	Hovedregel.....	33
4.3	Hvem er omfattet af reglerne	33
4.4	Regnskabsmæssig behandling	34
4.4.1	Præsentation.....	34
4.4.2	Note.....	34

4.4.3	Indregning af almindelige tilgodehavender	35
4.4.4	Værdiansættelse af kapitalejrlån	36
4.4.5	Nedskrevet kapitalejrlån.....	36
4.5	Revisorpåtegning.....	36
4.5.1	Bagatelgrænse.....	37
4.5.2	Nedskrevne kapitalejrlån.....	37
4.5.3	Lempelse af revisionspligten	38
4.6	Delkonklusion.....	38
5.	Analyse af kapitalejrlån	39
5.1	Hvornår foreligger der et ulovligt kapitalejrlån.....	39
5.1.1	Eksempler på lån til kapitalejere (person) af selskabet	39
5.1.2	Eksempler på lån til kapitalejere (selskab) af selskabet	43
5.1.3	Eksempler på kapitalejrlån til nærtstående personer	47
5.1.4	Eksempler på lån til selskabets ledelse	49
5.1.5	Afrunding.....	50
5.2	Udviklingen i antallet af kapitalejrlån.....	50
5.2.1	Udvikling af antallet af ulovlige kapitalejrlån fra 2006 til 2014	51
5.2.2	Udvikling i erklæringer.....	52
5.2.3	Udviklingen i fravalg af revision og udvidet gennemgang.....	53
5.2.4	Ulovlige kapitalejrlån som er uden for offentlighedens kendskab	54
5.2.5	Forklaring på faldet af ulovlige kapitalejrlån	55
5.2.6	Fremtidsudsigter for antallet af ulovlige kapitalejrlån	58
5.2.7	Afrunding.....	59
5.3	Forebyggende handlinger fra myndighederne	59
5.3.1	Erhvervsstyrelsen	59
5.3.2	SKAT	62
5.3.3	Folketinget	64
5.3.4	Afrunding.....	64
6.	Konklusion.....	65
7.	Perspektivering.....	69
7.1	Hvor stor er risikoen ved ulovlige kapitalejrlån?.....	69
7.2	Burde kapitalejrlån være ulovlige?.....	69
7.3	Hvordan er revisors rolle?.....	70
7.4	Hvordan er forventningerne til antallet af ulovlige kapitalejrlån om 10 år?.....	70

8. Litteraturliste.....	71
8.1 Bøger:.....	71
8.2 Hjemmesider	71
8.3 Lovgivning og lovforslag.....	73
8.4 Artikler.....	73
9. Bilag	75

Indledning:

I forbindelse med mit arbejde falder jeg løbende over kapitalejerlån. I de fleste situationer har selskaberne ikke været opmærksom på, at der eksisterer et ulovligt kapitalejerlån. Det kan være at selskabets direktør har brugt hans firmakort privat, at lønbogholderiet har udbetalt for meget i løn til direktøren eller at banken har udbetalt udbyttet til kapitalejeren dobbelt. Men det kan også være at kapitalejeren bevidst har lånt penge af selskabet, da han havde brug for dem, og det jo alligevel er hans selskab. Som revisor skal der her vurderes om der skal en supplerende oplysning i årsregnskabet og om hvordan lånet ellers skal behandles i årsregnskabet. Selskaberne bliver i flere situationer overrasket over at det kapitalejerlån de har er ulovligt. Problemstillingerne er mange når det skal identificeres om et kapitalejerlån er ulovligt, og hvordan skal det behandles regnskabsmæssigt og hvordan kan lånet i sidste ende skal afhjælpes.

Min forventning var, at problemet med ulovlige kapitalejerlån ikke var særligt stort, da der fra revisorenes side efter indførelsen af beskatningsreglerne i ligningslovens § 16E blev vedtaget 13. september 2012¹, har været et særligt fokus på dette. Reglerne omkring kapitalejerlån selskabsmæssigt blev desuden vedtaget i 1982², hvorfor alle selskabsejere måtte have kendskab til dette. Men i en analyse fra FSR af 2014 årsregnskaberne fandt jeg, at der ca. er ulovlige kapitalejerlån for 2,1 mia. kr. fordelt på ca. 9.668 selskaber, hvilket afkræftede mine forventninger til at problemstillingen ikke var så stort og at emnet var irrelevant. Ulovlige kapitalejerlån forværrer selskabers kreditorers økonomiske stilling, herunder SKAT's, uden at overholde lovgivningen om forværring af kreditorens økonomiske stilling. Det er derfor myndighedernes job at beskytte kreditorerne. Jeg syntes derfor, at det var interessant at undersøge området nærmere, løse problemstillinger og undersøge hvad der bliver gjort for at mindske antallet af ulovlige kapitalejerlån.

1.1 Problemformulering

Formålet med denne hovedopgave er ud fra ovenstående indledning at identificere, undersøge og analysere problemstillingerne ved kapitalejerlån med selskabsretligt, skatteretligt og regnskabsmæssig perspektiveringer.

¹ 8.2.18 – Lov om ændring i ligningsloven

² 8.2.17 – Jurition – Selskabslovens § 210

1.1.1 Problemformulering:

På baggrund af ovenstående, er den overordnede problemstilling:

Hvilke problemstillinger giver kapitalejrlån for kapitalejer og myndigheder?

For at kunne besvare ovenstående problemstilling vil nedenstående underspørgsmål blive besvaret i hovedopgaven:

1. Hvordan er den selskabsretlige behandling af kapitalejrlån?
2. Hvordan er den skatteretlige behandling af kapitalejrlån?
3. Hvordan er den regnskabsmæssige behandling af kapitalejrlån?
4. Hvornår opstår der kapitalejrlån selskabsretligt og skatteretligt, og hvordan behandles de regnskabsmæssigt, og hvordan afhjælpes de?
5. Hvordan har udviklingen i antallet af kapitalejrlån været over de sidste år og hvorfor?
6. Hvad bliver der gjort for at mindske antallet af kapitalejrlån?

1.1.2 Valg af underspørgsmål

I underspørgsmål 1 vil jeg redegøre for selskabslovens § 210 og dens undtagelsesbestemmelser, samt forklare, hvornår der eksisterer et ulovligt kapitalejrlån selskabsretligt. Herudover vil jeg belyse konsekvenserne, ved det ulovlige kapitalejrlån selskabsretligt.

I underspørgsmål 2 redegøre jeg for ligningslovens § 16 E og dens undtagelsesbestemmelser og vil på baggrund af dette forklare, hvornår der skattemæssigt eksisterer et ulovligt kapitalejrlån. Herudover det belyser jeg konsekvenserne ved et ulovligt kapitalejrlån skattemæssigt.

I underspørgsmål 3 vil jeg redegøre for årsregnskabslovens § 73 og forklare, hvornår der eksisterer et ulovligt kapitalejrlån regnskabsmæssigt, og hvordan det skal behandles. Herudover vil jeg forklare, hvordan revisorpåtegning skal være udfærdiget ved et ulovligt kapitalejrlån.

I underspørgsmål 4 vil jeg med udgangspunkt i forskellige eksempler vise, hvornår der eksisterer et ulovligt kapitalejrlån selskabsretlig og skatteretligt, hvordan det regnskabsmæssigt skal behandles i de forskellige situationer, og hvordan lånene kan afhjælpes.

I underspørgsmål 5 vil jeg gennemgå udviklingen i antallet af ulovlige kapitalejerlån siden 2006 og forklarer hvad denne udvikling skyldes på baggrund af analyser fra FSR.

I underspørgsmål 6 vil jeg finde ud af, hvad der bliver gjort for at mindske antallet af ulovlige kapitalejerlån, og hvad fremtidsperspektiverne er for at mindske antallet. Dette gøres ved hjælp af de seneste udmeldinger fra Erhvervsstyrelsen, SKAT samt Folketinget om emnet.

1.1.3 Problemafgrænsning

Hovedopgaven tager udelukkende udgangspunkt i kapitalselskaber: aktieselskaber og anpartsselskaber dækket af selskabslovens § 1. Hovedopgaven behandler ikke andre selskabsformer.

Hovedopgaven omhandler danske selskaber og dansk lovgivning på området, hvorfor relevant EU ret ikke vil blive gennemgået eller analyseret. Undtagelsesbestemmelsen i selskabslovens § 213 omkring pengeinstitutter vil blive nævnt, men ikke analyseret eller gennemgået i detaljer, da dette ikke er vurderet relevant i forhold til problemformuleringen.

Cash-pool ordninger bliver ikke behandlet i opgaven, da dette ikke er relevant for hovedopgavens problemstilling. Reglerne i selskabslovens §§206-209 angående selvfinansiering vil blive beskrevet, men ikke grundigt analyseret, da formålet med opgavens problemformulering er at gennemgå kapitalejerlån, dog er eksistensen af loven omkring selvfinansiering relevant for gennemgangen og forståelsen af kapitalejerlån.

Behandling af kapitalejerlån stiftet før 2012 vil ikke blive beskrevet i opgaven, da fokus for opgaven er behandling af kapitalejerlån i nutiden og fremtiden.

Opgaven vil kun behandle personer, som er fuldt skattepligtige i Danmark, og jeg vil derfor ikke behandle kapitalejere, som har begrænset skattepligt i Danmark.

Selvom pensum ikke er revision, er revisors supplerende oplysning i forbindelse med et ulovligt kapitalejerlån stadig gennemgået, da den er et af hovedelementerne for at SKAT og Erhvervsstyrelsen identificerer at der eksisterer et ulovligt kapitalejerlån. Der er ikke gennemgået andet end påtegningen i forbindelse med revision af ulovlige kapitalejerlån.

I eksemplerne vil der blive brugt 27 % i udbytte skat, uden hensyntagen til hvad kapitalejeren efterfølgende skal indberette og 40 % i A-skat og am-bidrag samlet set uden hensyntagen til de forskellige skattesatser og fradrag den enkelte kapitalejer har.

1.2 Metodevalg

Opgaven er skrevet som den afsluttende opgave på HD 2. del regnskab & økonomistyring. Teorien i opgaven tager derfor udgangspunkt i pensum med hovedvægt på fagene eksternt regnskab og økonomistyring samt skat.

Hovedopgaven tager udgangspunkt i teoretiske kilder, som danner grundlag for analyse og konklusion, og der er derfor tale om, at opgaven er skrevet efter den deduktive metode³.

Opgavens undersøgelsesformål er at være forklarende. I en forklarende undersøgelse⁴ forklares sammenhænge og konsekvenser af begivenheder. Der tages her udgangspunkt i eksisterende lovgivning og praksis.

Herudover vil der i opgaven forekomme forslag til løsninger og afhjælpning af eksisterende problemstillinger ved kapitalejrlån ved brug af normative undersøgelser⁵.

Hovedopgaven tager ikke udgangspunkt i generelle eksempler, men i fiktive eksempler og figurer, som kan forklare og illustrere problemstillingerne i praksis. Herudover vil enkelte kendelser blive brugt til analyse.

1.2.1 Dataindsamling og kildekritik

Dataindsamlingen, der stoppede den 1. maj 2016, er foretaget løbende under udarbejdelse af hovedopgaven. Hovedopgaven tager udgangspunkt i kvalitativ data i form af tekster. Brugt data er primært lovgivning, bekendtgørelser og informationer fra SKAT. Herudover er sekundær data brugt til forståelse af eksisterende lovgivning, herunder faglitteratur, ekstern fortolkning af lovgivning og praksis samt artikler om emnet. Den brugte data er af nyere dato, da lovgivningen og praksis har ændret sig løbende over de sidste år.

De anvendte kilder er primært den gældende lovgivning og tilhørende bekendtgørelser m.v. fra offentlige myndigheder, og disse anses for objektive og valide.

Den anvendte faglitteratur er som udgangspunkt litteratur, som omhandler og beskriver eksisterende lovgivning. Der er her vurderet, at disse er pålidelige og objektive, da deres formål blot er at klargøre eksisterende lovgivning og praksis.

³ 9.1.2 – Den Skinbarlige virkelighed s. 31

⁴ 9.1.2 – Den Skinbarlige virkelighed s. 21

⁵ 9.1.2 – Den Skinbarlige virkelighed s. 22

I hovedopgaven vil særligt FSR Danske Revisorers analyse af udviklingen i kapitalejrlån blive gennemgæet. I denne situation tager FSR Danske Revisorer udgangspunkt i tal fra Experian, som anses for værende en valid kilde. Eftersom FSR har en særlig interesse i at selskaber ikke fravælger revision, er der set skeptisk på konklusionerne i analysen, men da denne er lavet ved brug af data fra ekstern part er analysen vurderet valid og pålidelig.

Brugte artikler mm. i opgaven er vurderet enkeltvis for validitet og pålidelighed.

2. Selskabsretlige behandling af kapitalejrlån

2.1 Lov

De selskabsretlige regler vedrørende kapitalejrlån findes i selskabsloven § 210-215.

2.2 Hovedregel

Hovedreglen vedrørende kapitalejrlån findes i selskabsloven § 210. Denne paragraf omhandler følgende: "*Et kapitalselskab må ikke direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for kapitalejere eller ledelse i selskabet*"⁶.

Betegnelsen for et kapitalselskab er en samlet betegnelse for anpartsselskab (ApS), iværksætterselskab (IVS), aktieselskab (A/S) og partnerselskab (P/S)⁷. Disse selskabstyper er alle omfattet af selskabsloven ifølge selskabslovens § 1. Ved disse selskabsformer hæfter kapitalejerne ikke personligt for kapitalselskabets forpligtelser, men udelukkende med deres indskud. Kapitalejerne har ret til en andel i kapitalselskabets overskud i forhold til deres ejerandel, medmindre andet er fastsat i selskabets vedtægter⁸. Kapitalejerne har derfor begrænset hæftelse for selskabet og dets kreditorer.

2.3 Hvem omhandler reglerne

Ifølge selskabslovens § 210 stk. 1 omhandler reglerne kapitalejerne og ledelsen i et kapitalselskab.

Kapitalejer omfatter enhver ejer af en eller flere kapitalandele⁹. I denne sammenhæng er der både tale om fysiske personer og juridiske personer (selskaber). Loven gælder uanset om kapitalejeren har bestemmende indflydelse eller ikke har bestemmende indflydelse i selskabet.

2.3.1 Ledelsen

Selskabets ledelse, som er omfattet af forbuddet, er, jf. selskabslovens § 5, stk. 1, nr. 4,5 og 19: bestyrelse, tilsynsråd og direktion. Dette gælder dog kun for en del af direktionen, som er registreret som direktionen/bestyrelse hos Erhvervsstyrelsen. Medarbejdere, som har titel som direktion, men som ikke er registreret hos Erhvervsstyrelsen, er derfor ikke opfattet som ledelsen i denne sammenhæng og heller ikke omfattet af lovgivningen vedrørende

⁶ 8.3.1 – Selskabslovens § 210

⁷ 8.3.1 – Selskabslovens § 5 stk. 1 nr. 18

⁸ 8.3.1 – Selskabslovens § 1

⁹ 8.3.1 – Selskabslovens § 5 stk. 1 nr. 16

kapitalejerlån. Lovgivningen omhandlende kapitalejerlån gælder også for medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer og suppleanter til bestyrelsen og tilsynsrådet, hvis de er registreret hos Erhvervsstyrelsen.

2.3.2 Kapitalselskabets egne kapitalejere og ledelse

Forbuddet i lovgivningen gælder først og fremmest selskabets kapitalejere uanset deres ejerandel eller stemmeret. Det afgørende for om der er tale om nogen er kapitalejer er tidspunktet, hvor lånet opstår. Dette er ikke nødvendigvis det samme tidspunkt som tidspunktet, hvor lånet udbetales eller stilles til rådighed for lånetageren.

Forbuddet gælder ligeledes ledelsen i selskabets moderselskab og andre virksomheder med bestemmende indflydelse i selskabet. Definitionen af, hvornår en juridisk person har bestemmende indflydelse, fremgår af koncerndefinitionen i selskabslovens § 7, hvoraf det fremgår, at der foreligger bestemmende indflydelse, hvis moderselskabet har: *"1) råderet over mere end halvdelen af stemmerettighederne i kraft af en aftale med andre investorer, 2) beføjelse til at styre de finansielle og driftsmæssige forhold i en virksomhed i henhold til en vedtægt eller aftale, 3) beføjelse til at udpege eller afsætte flertallet af medlemmerne i det øverste ledelsesorgan og dette organ besidder den bestemmende indflydelse på virksomheden, eller 4) råderet over det faktiske flertal af stemmerne på generalforsamlingen eller i et tilsvarende organ og derved besidder den faktiske bestemmende indflydelse over virksomheden."*¹⁰ Helt overordnet betyder dette, at hvis den juridiske person direkte eller indirekte har over 50 % af stemmerettighederne i selskabet, er der tale om bestemmende indflydelse.

2.3.3 Nærtstående parter til kapitalejere eller ledelsen

Forbuddet i selskabslovens § 210 stk. 1 pkt. 1 og 2 omhandler ligeledes nærtstående parter til de juridiske- eller fysiske personer, som er omfattet af loven. Der er her tale om personer, som er tilknyttet via *"ægteskab, ved slægtskab i ret op- eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særligt nær."*¹¹

Lovgivningen skal her forstås som, at personer, som er tilknyttet i ret op- eller nedstigende linje er forældre, bedsteforældre og oldeforældre samt børn, børnebørn, oldebørn og tipoldebørn. Definitionen af at stå den pågældende særligt nær, er som udgangspunkt

¹⁰ 8.3.1 – Selskabslovens § 7 stk. 3

¹¹ 8.3.1 – Selskabslovens § 210 stk. 1 pkt. 2

samlevere, men der kan også være andre personer, som står den pågældende særligt nær som søskende, niecer, nevøer, svogere, svigerinder eller lignende. Om en person er omfattet af bestemmelserne kommer an på en konkret vurdering, og her er et af hovedpunkterne om transaktionen udelukkende gennemføres grundet det nære forhold eller om transaktionen ville have været gennemført, hvis det var til en ekstern tredjemand.

Ud fra ovenstående beskrivelse kan nedenstående personer antages for at være følgende:

Nærtstående jf. selskabsloven:	
Personer som altid er nærtstående:	Personer som kan være nærtstående
<ul style="list-style-type: none"> • Ægtefælle • Samlevere • Oldeforældre • Bedsteforældre • Forældre • Børn • Børnebørn • Oldebørn • Tipoldebørn 	<ul style="list-style-type: none"> • Søskende • Svogere/svigerinder • Niecer/nevøer • Fætre/kusiner • Mostre/fastre/tanter/onkler mfl.

Kilde: Egen tilvirkning

2.4 Hvad er omfattet af reglerne

Selskabslovens § 210 fastslå: "Et kapitalselskab må ikke direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for kapitalejere eller ledelse i selskabet."¹².

Der er ingen bagatelgrænse¹³ for forbuddet, derfor er enhver form for lån dækket uanset størrelsen. Bogføringsfejl¹⁴ hvor der er et tilgodehavende hos kapitalejer, gør at der eksisterer et ulovligt kapitalejerlån indtil den dag, hvor dette er rettet. I lovgivningen står der intet om, hvad der sker, hvis der straks var blevet rettet op på fejlen. Derfor er der tale om at der har eksisteret et lån i strid med selskabslovens § 210, selvom fejlen er blevet rettet omgående. For at kunne vurdere, om der er tale om et ulovligt kapitalejerlån, er det nedenfor oplyst, hvilken type "lån", der er dækket af begrebet ulovligt kapitalejerlån.

2.4.1 Lån

Jf. selskabslovens § 210 stk. 1 må et kapitalselskab ikke yde lån. Dette gælder både indirekte og direkte lån. Ved lån skal der forstås: penge og pengeeffekter (checks, vekslers, obligationer,

¹² 8.3.1 – Selskabslovens § 210

¹³ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 37

¹⁴ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 38

og andre typer værdipapirer)¹⁵. Der er ikke tale om udlån af aktiver, hvis der udlånet ikke anses som et salg på kredit. Hvis et aktiv sælges til en pris, der er lavere end dets markedsværdi, er der ikke tale om et lån, og der er derfor ikke sanktioner ifølge selskabslovens § 210. Til gengæld kan der være tale om maskeret udlodning i strid med selskabslovens § 179.¹⁶

2.4.2 Sikkerhedsstillelser

Jf. selskabslovens § 210 stk. 1 må et kapitalselskab ikke yde sikkerhedsstillelser. Der er her tale om kaution som f.eks. selvskyldner kaution, simpel kaution eller pant som kapitalselskabet kan stille på vegne af sine kapitalejere.

2.4.3 Midler til rådighed

Jf. selskabslovens § 210 stk. 1 må et kapitalselskab ikke stille midler til rådighed. Det er ikke specificeret yderligere i lovgivningen. Man kan sige, at det dækker over et forhold, hvor der ikke er tale om et lån eller en sikkerhedsstillelse, men om en disposition, og hvor det står klart, at det var lovgivningens intention, at denne disposition skulle indgå i forbuddet i selskabslovens § 210¹⁷.

2.5 Undtagelsesbestemmelser til selskabslovens § 210

Til hovedreglen omkring kapitalejerlån i selskabslovens § 210 findes der ligeledes enkelte undtagelsesbestemmelser for, hvornår kapitalejerlån er tilladt. Undtagelserne vil blive gennemgået i de efterfølgende afsnit.

2.5.1 Moderselskab – selskabslovens § 211

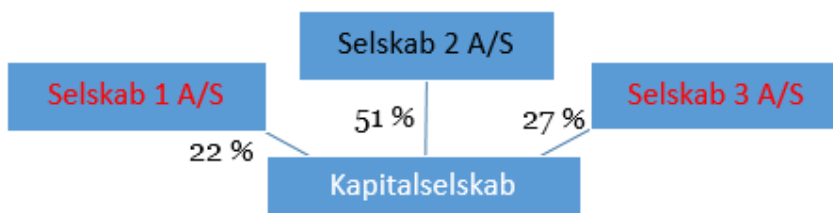
Selskabslovens § 211 stk. 1 siger følgende: *"Et kapitalselskab kan direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for danske og visse udenlandske moderselskabers forpligtelser."* Ved dette menes, at et kapitalselskab kan stille midler til rådighed over for sit danske moderselskab, hvis dette ikke tilsidesætter evt. minoritetsinteresser eller kreditorerne i det långivende selskabs sikkerhed. Et moderselskab defineres er et selskab med bestemmende indflydelse, som beskrevet i afsnit 2.3.2.

¹⁵ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 36

¹⁶ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 37

¹⁷ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 46

Nedenstående model viser, at selskaber med rød skrift er omfattet af forbuddet, hvorimod det selskab, som er markeret med sort, ikke er omfattet af forbuddet.

Kilde: Egen tilvirkning

Det er ikke kun kapitalejerne og ledelsen i danske moderselskaber, der er omfattet af forbuddet i selskabslovens § 210, også kapitalejere og ledelse i udenlandske selskaber er omfattet. I selskabslovens § 211 stk. 2 står der, at det er Erhvervsstyrelsen, som fastsætter de nærmere regler for hvilke udenlandske selskaber, der er omfattet af § 211 stk. 1.¹⁸ I bekendtgørelsen om lån m.v. til udenlandske moderselskaber fra Erhvervsstyrelsen, som trådte i kraft den 31. marts 2010 står følgende: "*Kan der ydes lån, stilles midler til rådighed eller sikkerhed for moderselskab (Der er et aktieselskab, partnerselskab, anpartsselskab, eller et selskab med tilsvarende rets form) hvis moderselskabet har hjemsted i et andet EU-land, EØS-land, Schweiz, Australien, Canada, Hongkong, Japan, Sydkorea, New Zealand, Singapore, Taiwan eller USA*"¹⁹. Når der er tale om "*andre virksomheder end moderselskaber, der har bestemmende indflydelse over selskabet*"²⁰, forstås de udenlandske selskaber med bestemmende indflydelse, som ikke fremgår af ovenstående omtalte bekendtgørelse fra Erhvervsstyrelsen. Der må derfor f.eks. ikke ydes lån til et moderselskab, som ejer 100 % af aktierne i selskabet, der har hjemsted i Nordkorea.

2.5.2 Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner – selskabslovens § 212

Selskabslovens § 212 siger følgende: "*Uanset § 210 kan et kapitalselskab som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed til personkredsen, der er nævnt i § 210.*" Denne undtagelse er den væsentligste i forhold til selskabslovens § 210. Ved sædvanlig forretningsmæssig disposition skal følgende forstås ved ordet sædvanlig:

¹⁸ 8.3.1 – Selskabslovens §211 stk. 2

¹⁹ 8.3.8 – Bekendtgørelse om lån m.v. til udenlandske moderselskaber

²⁰ 8.3.1 – Selskabslovens § 210 stk. 1

- Transaktionen skal være sædvanlig for selskabet (det skal være en transaktionstype, som foretages jævnligt også med eksterne parter)
- Transaktionen skal være sædvanlig inden for branchen (det skal være en transaktionstype som også foretages af andre selskaber i branchen)
- Transaktionens vilkår skal være sædvanlige (markedsmæssige).

Dette kan afgøres ved, om det er dispositioner, som også foretages med uafhængige parter. Et eksempel kunne være salg af vare på kredit, hvis et kapitalselskabet normalt tilbyder dette til tredjemand, kan der augmenteres for at transaktionen med kapitalejeren er den samme, hvorfor det er en sædvanlig forretningsmæssig disposition, og er et lovligt kapitalejerlån.

Følgende 6 punkter skal som udgangspunkt være opfyldt for, at der er tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition:²¹

1. Dispositionen skal være i selskabets og kapitalejernes fælles interesse
2. Vilkårene skal være på almindelige markedsvilkår
3. Vilkårene skal være efter sædvanlige forretningsmæssige principper, og dispositioner skal være som led i selskabets forretninger
4. Der skal være klare fordele for selskabet
5. Selskabet ville have foretaget den samme disposition, hvis det havde været en uafhængig tredjemand
6. Der skal tages hensyn til selskabet, og lånet skal derfor afvikles på en forsvarlig og sædvanlig måde også ved misligholdelse.

2.5.3 Pengeinstitutter m.v. – selskabslovens § 213

§ 213 i selskabsloven omhandler pengeinstitutter og lyder således: "*§§ 206 og 210 finder ikke anvendelse på pengeinstitutter og på realkreditlån ydet af et realkreditinstitut.*" Ved dette menes, at forbuddet i selskabslovens § 210 ikke kan anvendes på pengeinstitutter eller på realkreditlån, som er udloddet af et realkreditinstitut. Uden denne undtagelse ville banklån til kapitalejere som udgangspunkt være ulovlige.

2.5.4 Medarbejdere – selskabslovens § 214

Undtagelser omkring medarbejdere er omtalt i selskabslovens § 214: "*§ 214. §§ 206 og 210 finder ikke anvendelse på dispositioner foretaget med henblik på at erhverve kapitalandele*

²¹ 8.1.1 – Kapitalejerslån & selvfinansiering s. 55

af eller til medarbejderne i selskabet eller i et datterselskab. Stk. 2. Ledelsesprotokollen for det centrale ledelsesorgan skal indeholde bemærkning om enhver disposition omfattet af stk. 1. Stk. 3. Dispositioner omfattet af stk. 1 kan kun ske med midler, der i henhold til § 180 kan udbetales som udbytte." Lovgivningen er lavet for at give medarbejdere i et selskab mulighed for, at blive en del af selskabets ejerkreds.

Medarbejdere defineres som personer, der ikke hos Erhvervsstyrelsen er registreret som medlem af direktionen eller bestyrelsen/tilsynsrådet. Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer hos Erhvervsstyrelsen, defineres som værende medarbejdere, da de ellers ville være dårligere stillet end deres kolleger.²²

Undtagelsen i § 214 giver udelukkende mulighed for at yde lån til medarbejdere til erhvervelse af kapitalandele i selskabet eller selskabets datterselskaber. Undtagelsen kan ikke bruges til erhvervelse af kapitalandele i moderselskabet for det selskab, medarbejderen er ansat i. Der skal desuden være tale om, at lånet skal være et generelt tilbud til medarbejderne og ikke blot til begunstiggelse af enkelte udvalgte medarbejdere. Lånet kan udelukkende stilles med selskabets midler og evt. ved udlodning af udbytte af selskabets frie reserver i forhold til den seneste godkendte årsrapport. Lånet skal noteres i det centrale ledelsesorgans ledelsesprotokol.²³

2.5.5 Selvfinansiering – selskabslovens §§ 206-209

Selskabsloven omhandler desuden regler omkring selvfinansiering og undtagelser hertil. Selvfinansiering betyder, at et selskab direkte eller indirekte stiller midler til rådighed, yder lån eller stiller sikkerhed for tredjemands erhvervelse af kapitalandele i selskabet eller dets moderselskab. I selskabslovens § 206, stk. 1 er der et forbud mod selvfinansiering, men i selskabslovens § 206, stk. 2 er der en undtagelse til hovedreglen. Følgende betingelser skal være opfyldt er der tale om lovlig selvfinansiering²⁴:

1. Selskabslovens § 206, stk. 3 – Der skal foretages en kreditvurdering af den kreds, som modtager økonomisk bistand fra selskabet.

²² 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 63

²³ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 63

²⁴ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 191

2. Selskabslovens § 207 – Generalforsamlingen skal med vedtægtsmæssig majoritet have godkendt beslutningen inden, på baggrund af en skriftlig redegørelse foretaget af ledelsen. Denne redegørelse skal offentliggøres hos Erhvervsstyrelsen.
3. Selskabslovens § 208 – Den økonomiske bistand skal være forsvarlig og må ikke overstige det beløb, som ellers kunne være udloddet som ordinært udbytte.
4. Selskabslovens § 209 – Den økonomiske bistand skal ydes på sædvanlige markedsmæssige vilkår.

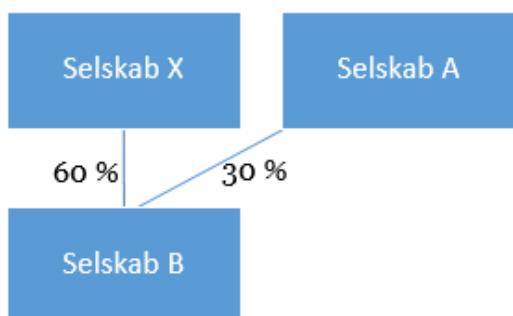
Den lovlige selvfinansiering skal bindes på selskabets egenkapital. Det er ud fra ovenstående i nogle tilfælde lovligt at foretage selvfinansiering, lån, sikkerhedsstillelser og midler stillet til rådighed er i denne sammenhæng ikke et ulovligt kapitalejerlån.

2.6 Omgåelse

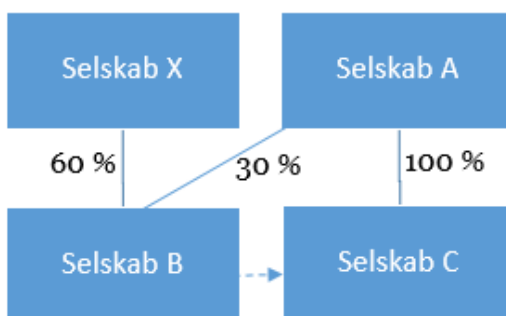
Man kan prøve at omgå reglerne i selskabslovens § 210 på flere måde. En af metoderne er, at lave en mellemstation hos en fysisk eller juridisk person, som ikke er omfattet af reglerne gennemgået i sektion 2.3.

Et eksempel kunne være, at Selskab A vil låne penge af Selskab B. Da Selskab A ejer 30 % af Selskab B er de dækket af forbuddet i selskabslovens § 210. Det ville derimod være muligt, hvis Selskab A opretter et datterselskab, Selskab C, som ingen tilknytning har til Selskab B. Hvis selskab B derfor lånte penge til Selskab C, og Selskab C så lånte pengene videre til Selskab A, ville det være lovligt, da der er tale om koncerndlån ifølge selskabslovens § 211. Begge lån skulle i denne forbindelse forrentes og være på markedsmæssige vilkår.

Ulovligt kapitalejerlån:

Forsøg på omgåelse af lån:

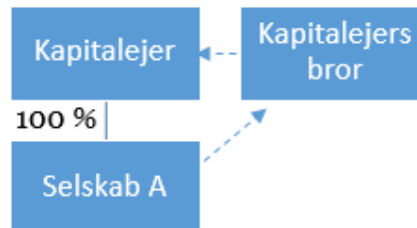
Kilde: Egen tilvirkning

Et andet eksempel kunne være at Selskab A, som gerne vil låne penge til selskabets kapitalejer, hvilket falder inden for forbuddet i selskabslovens § 210. I stedet kunne Selskab A låne pengene til kapitalejerens bror, der ikke er dækket af forbuddet, en bror kan vurderes som værende nærtstående. Broren kunne herefter låne pengene til kapitalejeren. Begge lån skulle i denne forbindelse forrentes og være på markedsmæssige vilkår.

Ulovligt kapitalejerlån:

Forsøg på omgåelse af lån:

Kilde: Egen tilvirkning

Ved disse to måder er der umiddelbart ingen ulovlige kapitalejerlån. For at komme disse situationer i forkøbet og for at sikre, at lovgivningen ikke er indholdsløs har Erhvervsstyrelsen udarbejdet følgende formålsfortolkning fra 29. april 2010: "*Ved vurderingen af § 210 skal også formålet med bestemmelsen tages i betragtning. En konstruktion kan således overholde ordlyden i bestemmelsen, men alligevel blive betragtet som en overtrædelse af bestemmelsen, hvis konstruktionen har til formål at omgå § 210*"²⁵. Konklusionen må derfor være, at Erhvervsstyrelsen stadig kan påberåbe hensigten med lånet ud fra en vurdering af den konkrete situation, og at transaktionerne derfor er ulovlige ud fra en formålsbetragtning og derfor skal behandles som et ulovligt kapitalejerlån.

2.7 Konsekvenser ved ulovligt kapitalejerlån

Hvis lovgivning vedrørende kapitalejerlån ikke overholdes, indeholder selskabslovens konsekvenser, disse er gennemgået nedenfor.

2.7.1 Tilbagebetaling

Selskabslovens § 215 omhandler, hvordan et ulovligt kapitalejerlån skal tilbagebetales, hvis et sådant er opstået. Ifølge stk. 1 og 2 i loven skal beløbet som er i strid med § 210 tilbageføres til selskabet, dette gælder ikke undtagelses bestemmelserne til selskabslovens § 210, her henvises til sektion 2.5, hvor undtagelserne er gennemgået. Hvis tilbagebetaling ikke kan finde sted, betyder det at "*indestår de personer, der har truffet aftalen om eller opretholdt*

²⁵ 8.2.1 - Aktionærlån og selvfinansiering, slide 23

*dispositioner i strid med §§ 206 og 210 for det tab, som kapitalsekskabet måtte blive påført*²⁶. Ledelsen kan risikere at ifalde personligt erstatningskrav over de tab, som selskabets kreditorer eller andre har haft grundet kapitalejerlån. Tilbagebetalingen skal principielt foretages straks. Ved straks menes der det øjeblik, hvor det ulovlige kapitalejerlån oprettes. Ud over at kapitalejerlån skal tilbagebetales straks, skal dette også forrentes. Hvis der er tale om en sikkerhedsstillelse, skal denne ikke tilbagebetales, men ophører øjeblikkeligt.

2.7.1.1 Renter

Kapitalejerlån skal forrentes fra den dag, det oprettes ifølge selskabslovens § 215. I § 215 henvises der til den fastsatte rente i rentelovens § 5, stk. 1 og 2 samt et tillæg på 2 %.

Udlånsrente (Fastsatte reference sats) ²⁷ :	0,05 %
Rentelovens § 5 tillæg ²⁸ :	8,00 %
Tillæg, jf. § 215:	2,00 %
Total:	10,05 %

Den samlede årlige rente på et kapitalejerlån skal derfor minimum være 10,05 %. Der kan aftales en højere rentesats mellem parterne.

Som et eksempel på hvordan et kapitalejerlån skal forrentes, tages der udgangspunkt i et lån på 1.000.000 mio. kr., som er optaget den 26. februar 2016. Lånet indfries den 31. maj 2016. Der har ikke været yderligere bevægelser på lånet i perioden.

Dato optagelse:	Låne beløb:	Dato for indfrielse af lån:	Antal dage med lån:	Beregnet rente	Til tilbage betaling:
25. februar 2016	kr. 1.000.000	31. maj 2016	95	kr. 26.086	kr. 1.026.086

Renten er beregnet som lånet * rentesats * (antal dage med lånet/antal dage på et år)

I dette eksempel ser beregningen af renten således ud:

$$1.000.000 * 10,05 \% * \left(\frac{95}{366}\right) = 26.086 \text{ kr.}$$

²⁶ 8.3.1 – Selskabslovens § 215 stk. 2

²⁷ 8.2.7 – Officielle rentesatser

²⁸ 8.3.7 – Renteloven § 5, stk. 1 og 2

Hvis der havde været bevægelser på mellemværendet i løbet af året, ville det ikke have været nok blot at tage 10,05 % i rente for lånet ultimo, da loven siger, at renten skal beregnes præcist i mellemværendet i løbet af året.

Konsekvenserne af, at der ikke bliver tillagt lovpligtige renter på kapitalejerlånet, eller at renteberegningen er til en for lav sats, er at der efter indbetalingen af lånet stadig eksisterer et ulovligt kapitalejerlån jf. reglerne i selskabslovens § 215, da hele lånet, inkl. renter til den fastsatte sats, som der er omtalt i lovgivningen, ikke er fuldtud tilbagebetalt.

2.7.2 Sikkerhedsstillelser

Hvis der er tale om ulovlige sikkerhedsstillelser, er selskabslovens § 215 stk. 3 stadig gældende, hvis den person som kravet er stillet til sikkerhed overfor, er i god tro vedrørende lovligheden af sikkerhedsstillelsen. Hvis det vurderes, at tredjemand var i ond tro, vil sikkerhedsstillelsen ikke være bindende for selskabet.

Hvis det ikke er muligt at tilbageføre eller afvikle sikkerhedsstillelser, er det de personer, som truffet beslutningen, der skal dække selskabets tab ved personlig hæftelse.

2.7.3 Modregning i løn eller udbytte

Hvis det er muligt at modregne det ulovlige kapitalejerlån i enten løn eller udbytte, kan dette foretages. Personen skal enten være ansat i selskabet eller eje kapitalandele i dette, for at det kan lade sig gøre. Modregningsbetingelserne om gensidighed (hovedkravets debitor skal være kreditor for modkravet) skal være opfyldt, udjævnighed (modkravet kan anvendes til opfyldelse af hovedkravet, f.eks. penge) og afviklingsmodenhed (forfaldstid for modkrav og forgørelsestid for hovedkrav er begyndt).²⁹

Når der modregnes i udbytte, skal der være opmærksomhed på, at det udbytte, som der modregnes i, skal være inkl. rente, som omtalt i selskabslovens § 210, renterne skal beregnes frem til den dag, hvor der er truffet beslutning om udbetaling af udbytte ved ordinær eller ekstraordinær generalforsamling. Yderligere skal der tages højde for, at der skal betales udbytteskat, og at lånet kun udlignes med nettoudbetalingen af udbyttet. Hvis der i stedet modregnes i løn skal denne ligeledes renteberegnes indtil den dag, hvor lønnen forfalder til betaling, og derudover skal der indeholdes A-skat og am-bidrag, hvorfor beløbet ligeledes

²⁹ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 67

skal beregnes som en bruttoværdi, da det er nettolønnen, som i sidste ende skal dække over det ulovlige kapitalejrlån.

2.7.4 Bøde

Hvis der ikke sker tilbageførsel eller modregning ud fra beskrivelser i 2.7.1 og 2.7.3 er dette strafbart, jf. selskabslovens § 367, stk. 1, som beskriver at overtrædelse af § 210 straffes med bøder. Det er strafbart over for de ledelsesmedlemmer, som har truffet beslutningen om at yde ulovligt kapitalejrlån eller som har opretholdt lånet. Ved opretholdt menes, at hvis bestyrelsen i revisorpåtegning på årsrapporten bliver gjort opmærksom på, at der er et ulovligt kapitalejrlån, skal de sørge for at inddrive lånet med det samme, ellers opretholder de det.³⁰

Erhvervsstyrelsen foretager konkrete vurderinger af, om ledelsen skal politianmeldes. Ifølge Erhvervsstyrelsen vil bøden typisk svare til 2,5 % af lånets hovedstol, hvis dette er indbetalt indenfor 6 uger efter Erhvervsstyrelsens anordning. Hvis lånet til gengæld ikke nedbringes i denne periode, vil bøden for hele perioden fra anordningen være 5 %.³¹

2.7.5 Forældelse

Et kapitalejrlån er en tilstandsforbrydelse³², hvilket betyder, at forældelsesfristen for lånet først begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor lånet inkl. renter er blevet tilbagebetalt eller det tidspunkt, hvor sikkerhedsstillelsen er bragt til ophør³³. Bødeansvar forældes, jf. straffelovens § 93, stk. 1 efter 2 år, men da der er lex specialis efter selskabslovens § 369, stk. 2, er forældelsesfristen på kapitalejrlån 5 år.

2.7.6 Ledelsens hæftelse for eventuelt tab

I en situation hvor en tilbagebetaling af et ulovligt kapitalejrlån ikke finder sted, er det de ledelsesmedlemmer, som har besluttet at dispositionerne skal opretholdes, der indestår for eventuelle tab, som selskabet måtte være påført i denne anledning. Et eller flere ledelsesmedlemmer kan på den måde risikere at ifalde et personligt erstatningsansvar for alle de tab, som selskabet, dens kreditorer og andre har lidt grundet lånet. Hvis et bestyrelsesmedlem i forbindelse med udarbejdelse af årsrapporten identificerer et ulovligt kapitalejrlån, er det hans ansvar at inddrive lånet med det samme, og hvis han ikke gør

³⁰ 8.2.15 – Ulovligt kapitalejrlån, Erhvervsstyrelsen

³¹ 8.2.15 – Ulovligt kapitalejrlån, Erhvervsstyrelsen

³² 8.1.1 – Kapitalejrlån & selvfinansiering s. 100

³³ 8.3.5 – Straffelovens § 94, stk. 1

dette, medvirker han til at opretholde dispositionen og kan derfor ifalde personligt erstatningsansvar for eventuelle tab. Det kan altså have store konsekvenser for selskabets ledelse at opretholde et ulovligt kapitalejerlån, særligt hvis det ender ud i en konkurs eller lignende.³⁴

2.8 Delkonklusion

Det er som beskrevet i afsnit 2 som udgangspunkt ulovligt for et kapitalselskab, der er omfattet af selskabsloven at yde lån, stille midler til rådighed og stille sikkerhedsstillelser over for kapitalselskabets kapitalejere og ledelse.

Forbuddet gælder alle selskabets kapitalejere uanset, hvor stor en ejerandel de har, og om de er en juridisk- eller fysisk person. Der er undtagelser til dette forbud, den første gør, at der godt må ydes lån til selskabets moderselskab, hvis det har direkte eller indirekte indflydelse på over 50 % af aktierne i selskabet, og på den måde har bestemmende indflydelse. Forbuddet gælder selskabets ledelse, der er registreret hos Erhvervsstyrelsen og nærtstående parter til kapitalejere og ledelsen, som er tilknyttet med slægtskab ret op- og nedstigning, ved ægteskab eller på en anden måde står selskabets kapitalejer eller ledelse særligt nær. Erhvervsstyrelsen har altid mulighed for at klassificere en transaktion med en nærtstående part til ledelse eller kapitalejer som et ulovligt kapitallån, hvis forholdet mellem parterne er grunden til lånet, og dette ikke ville være blevet ydet til en tredjemand.

Til hovedreglen for ulovligt kapitalejerlån er der nogle undtagelser, den ene er som tidligere nævnt, at selskabet gerne må yde lån, stille midler til rådighed eller stille sikkerhed for dets moderselskab. Den anden undtagelse er, at hvis et lån sker som en sædvanlig forretningsmæssig disposition for selskabet, og dette sker over for kapitalejer eller ledelse på samme vilkår som til en tredjemand eller en ansat i selskabet, er der ikke tale om et ulovligt kapitalejerlån.

Herudover gælder hovedreglen ikke for pengeinstitutter, hvad angår banklån og realkreditlån. Den sidste undtagelse er, at der godt må ydes lån, stilles sikkerhed eller stilles midler til rådighed over for selskabets medarbejdere, for at de kan købe aktier i selskabet. Dette gælder også for medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer registreret hos Erhvervsstyrelsen, dog skal muligheden forelægges for alle medarbejdere. Det er som

³⁴ 8.2.15 – Ulovlige kapitalejerlån, Erhvervsstyrelsen

hovedregel ulovligt at foretages selvfinansiering, men hvis fire forbehold overholdes, kan der foretages lovlige selvfinansiering.

Selskaber kan forsøge at omgå reglerne for kapitalejerlån, men hvis et ulovligt kapitalejerlån er meningen med lånene, tæller disse også som ulovlige kapitalejerlån. Et ulovligt kapitalejerlån er tilbagebetalingspligtigt og skal tilbagebetales med 10,05 % i renter. Hvis der er mulighed for det, kan et ulovligt kapitalejerlån udlignes i løn eller udbytte, der skal her betales udbytteskat eller personskat.

Erhvervsstyrelsen kan desuden pålægge ledelsen en bøde på op til 5 % af kapitallånets hovedstol i perioden. Forældelsesfristen på bøden er 5 år efter tilbagebetalingen. Selskabets ledelse hæfter for eventuelle tab, som det ulovlige kapitalejerlån måtte være årsag til hos f.eks. kreditorer. Ledelsen har i denne forbindelse et personligt erstatningsansvar.

Hvis et selskab har et ulovligt kapitalejerlån kan dette især blive meget dyrt for selskabets ledelse, da de kan risikere både at skulle betale renter på lånet, bøde til Erhvervsstyrelsen samt erstatning til selskabets kreditorer for deres tab grundet det ulovlige kapitalejerlån.

3. Skatteretlig behandling af kapitalejerlån

I årene før 2012 var der en stigende tendens til, at selskabers kapitalejere og ledelse brugte kapitalejerlån som et skattefrit alternativ til løn eller udbytte. Den skatteretlige lovgivningen omkring kapitalejerlån blev vedtaget i september 2012, og reglerne blev ændret til, at kapitalejerlån fremover skulle beskattes. Før 2012 eksisterede der ingen skattemæssig lovgivning om kapitalejerlån

3.1 Lov

Ligningslovens § 16 E omhandler reglerne for beskatning af kapitalejerlån.

3.2 Hovedregel

Ligningslovens § 16 E fastslår at et selskab, der er omfattet af selskabslovens § 1, stk. 1 eller 2, og der bliver ydet direkte eller indirekte lån til en fysisk person, skal dette behandles efter skattelovens almindelige regler for hævning uden tilbagebetalingspligt. Denne regel gælder ligeledes sikkerhedsstillelser og midler som er stillet til rådighed. Med midler, som stilles til rådighed, menes lån af ting til kapitalejer, hvor låntageren ikke har tilbageleveringspligt.³⁵

³⁵ 8.2.2 – Aktionærlån, SKAT

Ved direkte lån menes lån til en person, og hævnning uden tilbagebetalingspligt vil i denne situation skulle behandles som en overførsel af værdier fra selskabet til personen, hvilket betyder, at lånet skal beskattes som løn eller udbytte. Der er tale om et indirekte lån hvis: "*et dansk selskab yder et lån til et udenlandsk selskab, som videreudlåner beløbet til en udenlandsk aktionær, der behersker det danske selskab eller eventuelt begge selskaber.*"³⁶

3.3 Hvem omhandler reglerne

En af betingelserne for reglerne i ligningslovens § 16 E er, at personen skal være skattepligtig efter ligningslovens § 2, jf. loven er følgende skattepligtige:

1. hvorover fysiske eller juridiske personer udøver en bestemmende indflydelse,
2. der udøver en bestemmende indflydelse over juridiske personer,
3. der er koncernforbundet med en juridisk person,
4. der har et fast driftssted beliggende i udlandet,
5. der er en udenlandsk fysisk eller juridisk person med et fast driftssted i Danmark, eller
6. der er en udenlandsk fysisk eller juridisk person med kulbrintetilknyttet virksomhed omfattet af kulbrinteskattelovens § 21, stk. 1 eller 4,

De skattemæssige regler for kapitalejerlån dækker blot lån til fysiske personer og ikke til selskaber.

3.3.1 Ledelse og kapitalejere

Bestemmelserne omfatter udelukkende personer med tilknytning til selskabet. Der er her tale om personer med direkte eller indirekte bestemmende indflydelse over selskabet. Ved bestemmende indflydelse skal forstås over 50 % ejerskab af selskabskapitalen eller rådighed over mere end 50 % af stemmerne. Fysiske personer med under 50 % af stemmerettighederne eller ejerandelen er derfor ikke omfattet af ligningslovens § 16 E.

3.3.2 Nærtstående parter

Nærtstående parter ses på samlet set ved bedømmelsen af, om der er tale om bestemmende indflydelse. Nærtstående parter defineres i ligningslovens § 16 H. De primære nærtstående parter er: ægtefæller, forældre, bedsteforældre, børn og børnebørn. Samlevende og søskende anses ikke for at være nærtstående.³⁷ Det vurderes, at der er tale om bestemmende

³⁶ 8.2.2 – Aktionærlån, SKAT

³⁷ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 113

indflydelse, hvis en person ejer 20 % af selskabskapitalen, og hans forældre ejer 35 %, da de således tilsammen ejer mere end 50 % af selskabskapitalen.

Ud fra ovenstående beskrivelse kan nedenstående personer antages for at være følgende:

Nærtstående jf. ligningsloven:	
Personer som altid er nærtstående:	Personer som kan være nærtstående
<ul style="list-style-type: none">• Ægtefælle• Oldeforældre• Bedsteforældre• Forældre• Børn• Børnebørn• Oldebørn• Tipoldebørn	<ul style="list-style-type: none">• Søskende• Svogere/svigerinder• Niecer/nevøer• Fætre/kusiner• Mostre/fastre/tanter/onkler mfl.• Samleverer

Kilde: Egen tilvirkning

3.3.3 I/S, K/S og P/S

Lån til følgende juridiske personer kan være omfattet af lovgivningen i ligningslovens § 16 E: Interessentselskaber (I/S), kommanditselskaber (K/S) og partnerselskaber (P/S), hvis de er skattemæssigt transparente.³⁸ Hvis en fysisk person er kapitalejer i et kapitalselskab og ejer 55 % af dette, og kapitalselskabet yder lån på 250.000 kr. til et K/S, som den fysiske person ejer 25 % af, så har den fysiske person bestemmende indflydelse i kapitalselskabet og er derfor skattepligtig af sin andel af K/S' lån: 62.500 kr.

3.4 Hvad er omfattet af reglerne

Ligningslovens § 16 E omfatter følgende transaktioner:

3.4.1 Lån

Ved lån menes, at der er udlånt penge til kapitalejeren, som ikke er ydet i forbindelse med en disposition. Dette kunne for eksempel være, at kapitalejeren havde købt en vare fra selskabet, som han ikke har betalt.

3.4.2 Sikkerhedsstillelser

Sikkerhedsstillelser opstår i en situation, hvor et selskab forpligter sig i at stille sikkerhed for et lån, som er optaget af selskabets kapitalejer. I en sådan situation kan selskabet komme til at skulle betale kapitalejerens lån, hvis sikkerhedsstillelsen bliver aktuel. Jf. ligningslovens § 16 E ligestilles sikkerhedsstillelser med lån. Konsekvensen er, at hvis dette

³⁸ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 114

sker, vil der opstå en hævning uden tilbagebetalingspligt, og kapitalejeren skal beskattes af sikkerhedsstillelsens pålydende værdi, og ikke blot den fordel han får ved sikkerhedsstillelsen. Konsekvensen ved dette er, at kapitalejeren skal beskattes af et beløb, som han aldrig har disponeret over.³⁹

3.4.3 Stille midler til rådighed

At stille midler til rådighed er en bred betegnelse for diverse dispositioner, som en kapitalejer kan modtage fra det selskab, han er kapitalejer i. Et eksempel kunne være et usædvanligt stort depositum, som selskabet yder kapitalejeren ved indgåelse af lejeaftale vedr. kapitalejerens personlige ejendom.⁴⁰ Det er kun fantasien som sætter grænser for, hvilke dispositioner der kan falde ind under begrebet.

3.5 Undtagelsesbestemmelser

Til ligningslovens § 16 E er der følgende undtagelsesbestemmelser, som der skal tages højde for.

3.5.1 Lån ved sædvanlig forretningsmæssig disposition

Dette kan være lån, som opstår i forbindelse med kapitalejerens almindelige samhandel med selskabet på sædvanlige vilkår, hvis den samme type dispositioner foretages til uafhængig tredjemand eller ansatte i selskabet med samme betingelser og vilkår. I denne situation vil kapitalejeren ikke skulle beskattes.⁴¹ Der er ingen væsentlig forskel i vurderingen af dette i selskabsloven.

Hvis selskabet sælger fast ejendom til selskabets hovedaktionær, og der ydes lån via et sælgerpantebrev, omfattes dette ikke af beskatning af ulovligt kapitalejerlån, hvis det er ydet på markedsmæssige vilkår, og lånet ville være ydet på samme vilkår, som hvis der var tale om en uafhængig tredje part.⁴²

3.5.2 Sædvanlige lån fra pengeinstitutter

En kapitalejer med bestemmende indflydelse i et pengeinstitut kan optage et sædvanligt banklån hos pengeinstituttet. Lån i realkreditinstitutter er ikke undtaget, men hvis der er tale om lån fra realkreditinstitutter, som er finansieret ved salg af obligationer, ses dette som

³⁹ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 121

⁴⁰ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 123

⁴¹ 8.2.2 – Aktionærlån, SKAT

⁴² 8.2.2 – Aktionærlån, SKAT

led i en forretningsmæssig disposition, og lånet kan derfor ligeledes undtages fra reglerne i ligningslovens § 16 E.

3.5.3 Lån til selvfinansiering

Lån der er optaget som led i en lovlig selvfinansiering ifølge selskabslovens § 206, stk. 2, er undtaget for beskatning.

3.6 Omgåelse

Da ligningslovens § 16 E dækker både direkte og indirekte lån, må konklusionen være, at hvis en kapitalejer, som ejer 100 % af selskabskapitalen, prøver at omgå lovgivningen ved at låne penge fra selskabet til sin samlever og videre til ham selv, har han et indirekte lån i selskabet, som er dækket af ligningslovens § 16 E, hvorfor SKAT kan påberåbe, at der eksisterer et ulovligt kapitalejerlån, da hensigten med lånet til samleveren er at omgå reglerne, og lånet skal derfor beskattes.

3.7 Konsekvenser ved ulovligt kapitalejerlån

De skattemæssige konsekvenser for kapitalejerlån omfattet af ligningslovens § 16 E vil blive beskrevet nedenfor.

3.7.1 Fradragsberettiget

Et kapitalejerlån omfattet af ligningslovens § 16 E anses for værende en hævning uden tilbagebetalingspligt, hvilket som tidligere beskrevet betyder, at hævningen anses for at være løn eller udbytte. Hvis det bliver anset som udbytte, har selskabet ikke et skattemæssigt fradrag, men hvis det derimod anses for værende løn, er denne fradragsberettiget ligesom almindelig løn.

3.7.2 Kildeskat

Selskaber har pligt til at indeholde kildeskat af kapitalejerlån omfattet af ligningslovens § 16 E, da disse skattemæssigt anses for værende løn eller udbytte ifølge kildeskattelovens § 46 for løn og § 65 for udbytteskat. Dette skal foretages senest på udbetalingstidspunktet for det ulovlige kapitalejerlån⁴³, da dette i de fleste tilfælde med kapitalejerlån ikke er foretaget, er der i praksis tale om overtrædelse af indeholdelse af kildeskatten. Konsekvenserne for overtrædelse af kildeskatteloven er, at selskabets ledelse kan ifalde ansvar.⁴⁴ Selskabet er

⁴³ 8.2.2 – Aktionærlån, SKAT

⁴⁴ 8.3.4 – Skattekontrolloven § 14

yderligere "over for det offentlige umiddelbart ansvarlig for betaling af manglende beløb".⁴⁵

3.7.3 Beskatning

Når der er opstået et ulovligt kapitalejerlån jf. ligningslovens § 16 E, skal lånet beskattes, skatten indeholdes og indberettes til skat. Eftersom beskatningen skal ske ved udbetalingstidspunktet for det ulovlige kapitalejerlån, er der nogle frister, som skal overholdes. Ved udbetaling af løn skal et selskab, hvis det er et stort selskab, der har et am-bidrag på over 250.000 kr. om året og/eller A-skat på over 1.000.000 kr. om året, indberette og betale A-skat og am-bidrag den sidste hverdag i måneden⁴⁶, hvis der derimod er tale om et lille eller mellemstort selskab med et am-bidrag på under 250.000 kr. om året og/eller A-skat på under 1.000.000 kr. om året, skal det indberettes og betales seneste den 10. i måneden efter, hvis denne falder på en weekend eller helligdag, skal det indberettes og betales den næste hverdag.⁴⁷

Hvis der i stedet er tale om indberetning og betaling af udbytte skat, er fristen for indberetning og betaling den samme som ved A-skat og am-bidrag. Dog er fristen for store selskaber den sidste bankdag i måneden efter den måned, hvor udbyttet blev vedtaget.⁴⁸ Som hovedregel skal udbytteskat indeholdes med 27 %⁴⁹.

3.7.4 Tilbagebetaling

Som det tidligere er forklaret, ses ulovlige kapitalejerlån, jf. ligningslovens § 16 E, som et lån uden tilbagebetalingspligt. Kapitalejeren skal derfor beskattes af lånet. Hvis f.eks. en kapitalejer låner 100.000 kr., ses dette i skattemæssigt perspektiv som udlodning af udbytte, og derfor skal han betale 27.000 kr. i udbytteskat (27 %), så snart lånet optages. Hvis kapitalejeren efter han har tilbagebetalt beløbet til selskabet så vælger at udbetale udbytte på 100.000 kr., skal han også betale 27.000 kr. i udbytteskat (27 %), på den måde bliver han dobbeltbeskattet. Dette blev en af de første konsekvenser af vedtagelsen af ligningslovens § 16 E den 13. september 2014.

⁴⁵ 8.3.3 – Kildeskattelovens § 69, stk. 1

⁴⁶ 8.2.9 – Beregning af normalbøde, SKAT

⁴⁷ 8.2.9 – Beregning af normalbøde, SKAT

⁴⁸ 8.2.10 – Udbytteskat, SKAT

⁴⁹ 8.2.10 – Udbytteskat, SKAT

SKAT har efterfølgende i sit styresignal om kapitalejerlån af 3. december 2014 bemærket, at en ansat hovedaktionær selskabsretligt kan udlodde fordringer til sig selv, og dermed kun blive beskattet en gang. Dog er betingelsen at der selskabsretlig kan ske udlodning af fordringen, at udlodningen overholder de almindelige vedrørende udlodning af andre aktiver end likvider.⁵⁰ En anden mulighed er, at selskabet overfører fordringen til hovedaktionæren som løn⁵¹, hvis han er ansat i selskabet og lønnen ikke overstiger, hvad der anses for en markedsmæssig aflønning.

3.7.5 Eftergivelse

Der er udformet regler om eftergivelse for at undgå, at en kapitalejer bliver skattefri af en eftergivelse og samtidig får et fradragsberettiget tab af sine aktier i en konkurssituation, som kan være forårsaget af kapitalejerens manglende tilbagebetaling af lånet. Reglerne gælder kun lån, der er ydet efter den 14. august 2012.⁵²

Hvis et lån ikke er omfattet af ligningslovens § 16 E, skal en person alligevel beskattes af lånet, hvis der er sket tilbagebetaling af gælden til selskabet, lånet er forældet, at der er uklarhed om lånet eller fordringen ophører. Herudover skal det også beskattes, hvis en person eller hans nærtstående parter som nævnt i aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 2, direkte eller indirekte ejer et selskab, eller på noget tidspunkt siden ydelsen af lånet har ejet aktier i selskabet. En person skal beskattes af hele det eftergivne beløb, uanset personens betalingsevne på tidspunktet for eftergivelsen.⁵³

Der er to undtagelser til reglerne. Den første er, at en person ikke skal beskattes af en eftergivelse, hvis lånetagerens selskab er et pengeinstitut, og personen direkte eller indirekte ejer højst 5 % af aktiekapitalen. Den anden er, at lånet ikke skal beskattes ved eftergivelse, hvis lånet beskattes efter ligningslovens § 16 E.⁵⁴

3.7.6 Renter

Hvis et lån er omfattet af ligningslovens § 16 E, og anses som værende hævnning uden tilbagebetalingspligt, hvorfor der reelt skattemæssigt ikke eksisterer en gæld til låntageren, og selskabet skattemæssigt ikke har nogen fordring over for kapitalejeren, er der ikke

⁵⁰ 8.2.11 – Styresignal om aktionærlån

⁵¹ 8.2.11 – Styresignal om aktionærlån

⁵² 8.2.2 – Aktionærlån, SKAT

⁵³ 8.2.2 – Aktionærlån, SKAT

⁵⁴ 8.2.2 – Aktionærlån, SKAT

skattemæssigt renter på lånet. De renter, som lånetageren betaler til selskabet jf. selskabsloven, anses derfor som et tilskud til selskabet. Låntageren kan derfor ikke trække tilskuddet fra, og selskabet har et skattepligtigt tilskud. Tilskrivningen af renter på lånet anses ikke for værende et nyt lån, jf. ligningslovens § 16 E, selvom rentetilskrivningerne øger kapitalejerens gæld til selskabet.

Et lån, der ikke er omfattet af ligningslovens § 16 E, eller som er optaget før 14. august 2012, skal behandles efter de sædvanlige regler. Hvorfor renteudgifter er fradragsberettigede for låntageren og renteindtægterne er skattepligtige for selskabet. Renterne skal periodiseres og medregnes i det indkomstår, renteudgifterne vedrører.

3.7.7 Betalingskorrektion

I en situation hvor SKAT konstaterer dispositioner, som ikke er foretaget på normale forretningsmæssige vilkår, jf. ligningslovens § 2, stk. 1, har SKAT hjemmel til at korrigere indkomsten vedrørende dette beløb. Denne betalingskorrektion foretages som forskellen mellem den foretagne disposition, og hvad der burde have været betalt ifølge armslængdeprincippet. Hovedaktionæren kan undgå at skulle betale udbytteskat (den sekundære justering)⁵⁵ af beløbet, hvis han påtager sig en betalingsforpligtelse for det manglende beløb.⁵⁶

Ved muligheden for betalingskorrektion er der to principielle problemstillinger i forhold til ligningslovens § 16 E. Den første problemstilling er, om betalingskorrektionen kan anses for at være et lån efter ligningslovens § 16 E. Den anden problemstilling er, om betalingskorrektionen giver mulighed for at omgå beskatning efter ligningslovens § 16 E. Ligningslovens § 2 stk. 5 blev ændret ved indførelsen af ligningslovens § 16 E. Betingelsen lyder således: " 1. pkt. gælder ikke, i det omfang den påtagne forpligtelse er omfattet af § 16 E"⁵⁷. Ifølge lovbemærkningen er det derfor ikke muligt med udbyttebeskatning for den del af forskelsprisen, som ligger uden for normal skønsusikkerhed, da denne del under eller overprisen ikke kan ses som et led af en sædvanlig forretningsmæssig disposition.⁵⁸ Reglerne omkring betalingskorrektion er begrænsede i forhold til transaktioner mellem kapitalejere og et selskab. Sådanne transaktioner er forbundet med forøget skattemæssig risiko.

⁵⁵ 8.3.2 – Ligningslovens § 2, stk. 5

⁵⁶ 8.2.11 – Styresignal om aktionærlån, SKAT

⁵⁷ 8.3.2 – Ligningslovens § 2, stk. 5

⁵⁸ 8.2.11 – Styresignal om aktionærlån, SKAT

3.7.8 Fejlekspeditioner og omgørelse

I skatteforvaltningslovens § 29⁵⁹ foreligger der lovhjemmel om fortrydelsesret, hvor skatteyderen under særlige betingelser kan tilbageføre eller korrigere en disposition. Ved lån, jf. ligningslovens § 16 E, er der tale om en omgørelse, hvis lånet er tilbagebetalt eller sikkerhedsstillelsen er ophørt. Det kræver SKAT's vurdering at få en omgørelse, og SKAT skal vurdere, om de fem punkter i lovgivningen er overholdt.

Hvis der er tale om ren fejlekspedition, det kunne f.eks. være, at der er bogført forkert, og der derfor ikke eksisterer et tilgodehavende hos kapitalejeren, selvom det ser sådan ud i bøgerne, eller at der ved en fejl er overført penge til selskabets direktør uden grund, eller på grund af fejl i det kontonummer der er oplyst til banken. I disse situationer er der ikke tale om et ulovligt kapitalejerlån, og fejlene skal rettes umiddelbart uden yderligere formalia.

3.7.9 Bødestraf

I en situation hvor der er opstået ulovligt kapitalejerlån, jf. ligningslovens § 16 E, og der er sket overtrædelse af kildeskatteloven, beregnes bøden til to gange den samlede unddragelse, hvis den ikke overstiger 250.000 kr. Hvis der er tale om en overtrædelse, som er grov uagtsom, udgør bøden en gang den samlede unddragelse. Af den del som ikke overstiger 60.000 kr. beregnes bøden som en gang det unddragne beløb og halvdelen af det unddragne beløb ved grov uagtsomhed.⁶⁰

Et eksempel på en bøde kunne være, at et selskab har ydet lån til selskabets direktør på 500.000, og direktørens skatte procent er på 40 %. Der er derfor 200.000 der ikke er indberettet og betalt A-skat af, og da selskabet forsætteligt har unddraget de 200.000 kr., bliver bøden 400.000 kr. (200.000 kr. x 2) for selskabet.

Straffen for ikke at have indeholdt A-skat og am-bidrag kan ved skærpede omstændigheder løbe op i en fængselsstraf på 1 år og 6 måneder.⁶¹

3.8 Delkonklusion

Lovgivningen om hvorvidt der eksisterer et ulovligt kapitalejerlån skatteretligt findes i ligningsloven. Loven omhandler kun fysiske personer og ikke juridiske. De personer, som er

⁵⁹ 8.2.2 – Aktionærlån, SKAT

⁶⁰ 8.2.8 – Beregning af normalbøde, SKAT

⁶¹ 8.3.2 – Ligningslovens § 74, stk. 2

dækket af loven er en fysisk person, som har bestemmende indflydelse over selskabet eller hans nærtstående parter.

Loven konkluderer, at når der eksisterer et ulovligt kapitalejerlån efter ligningsloven, skal dette ses som en hævning uden tilbagebetalingspligt. Dette betyder, at lånet skattemæssigt ikke skal tilbagebetales, det skal i stedet beskattes som løn eller udbytte for personen, som har foretaget hævningen. Ligningsloven omhandler både midler, som er stillet til rådighed, lån og sikkerhedsstillelser. Sikkerhedsstillelser skal disse ligeledes beskattes af det fulde beløb, også selvom kapitalejeren ikke får værdi af hele sikkerhedsstillelsen.

Der er tre undtagelsesbestemmelser til hovedreglen. Den første undtagelse er, at hvis lånet er en del af en sædvanlig forretningsmæssig disposition, så er det ikke omfattet af ligningslovens forbud. Den anden undtagelse er at pengeinstitutters sædvanlige lån ikke er omfattet af reglerne. Den sidste undtagelse er, at hvis der er tale om lovlig selvfinansiering, så er denne ikke dækket af forbuddet og skal ikke beskattes.

Reglerne i ligningslovens kan som hovedregel ikke omgås, hvis det kan påberåbes, at grunden til et lån er omgåelse af loven, og det derfor skal beskattes.

Et kapitalejerlån skal som udgangspunkt beskattes som løn, hvis personen er ansat i selskabet ellers skal det beskattes som udbytte. Hvis det udbetales som løn, er beløbet fradragsberettiget som almindelig løn, hvis det derimod udbetales som udbytte, er det ikke fradragsberettiget.

Kapitalejerlånet er skattepligtigt fra udbetalingstidspunktet for låntageren, da det er omfattet af de almindelige regler i kildeskatteloven vedrørende opkrævning af A-skat, ambidrag og udbytteskat. Selskabet har pligt til at indberette og indbetale kildeskat til SKAT. Hvis denne forpligtelse ikke bliver overholdt, er der sket overtrædelse af skattelovgivningen, og selskabet og dets ledelse kan blive påbudt en bødestraf alt efter overtrædelsens størrelse.

Manglende overholdelse af skattelovens regler for kapitalejerlån kan som ved overtrædelse af selskabsloven blive en dyr affære for selskabet og særligt selskabets ledelse, som både skal beskattes af lånet samt risikerer en bødestraf for overtrædelsen.

4. Regnskabsmæssig behandling af kapitalejrlån

4.1 Lov

Lovgivningen som omhandler kapitalejrlån i regnskabsmæssigt perspektiv findes i årsregnskabslovens § 73.

4.2 Hovedregel

Årsregnskabslovens § 73 fastslår at: "*Har en virksomhed et tilgodehavende hos medlemmer af ledelsen, skal virksomheden angive summen af disse tilgodehavender fordelt på hver ledelseskategori.*"⁶² Fordelingen skal ske på overordnet niveau og ikke på person niveau.

Loven fastslår, at der skal angives de væsentligste vilkår ud for hver ledelseskategori, herunder rentefod, og at det beløb, som er tilbagebetalt i løbet af året, skal oplyses særskilt. Der skal desuden for hver kategori oplyses om nedskrivninger på indregnede beløb, og om der er givet afkald eller delvist afkald på indregnede beløb. Hvis et lån er optaget og indfriet i årets løb, skal dette ligeledes oplyses særskilt.

I årsregnskabsloven skelnes der ikke mellem, om tilgodehavendet hos selskabets ledelsesmedlemmer er lovligt eller ulovligt i henhold til selskabsloven. Effekten af dette er, at lovligt kapitalejrlån ifølge selskabsloven alligevel skal noteoplyses jf. årsregnskabsloven.

4.3 Hvem er omfattet af reglerne

Forklaring af ledelseskategori fremgår ikke af lovgivningen, men dette formodes at være selskabets direktion, bestyrelse og evt. tilsynsråd, der er registreret hos Erhvervsstyrelsen, som det er beskrevet i afsnit 2.3.1.

Årsregnskabslovens § 73 omfatter derfor følgende:

- Medlemmer af ledelsen
- Ledelsesmedlemmer i modervirksomhed
- Personer som står ledelsesmedlemmer særligt nær. Her gælder samme definition som i selskabsloven, hvorfor der henvises til 2.3.3.

Lovgivningen omhandler ikke kapitalejere, som ikke er en del af selskabets ledelse.

⁶² 8.3.6 – Årsregnskabslovens § 73

4.4 Regnskabsmæssig behandling

4.4.1 Præsentation

Både lovlige og ulovlige tilgodehavender hos ledelsen og kapitalejere skal fremgå af selskabets årsrapport under aktiver som tilgodehavender hos selskabets ledelse.⁶³ Posten skal præsenteres under omsætningsaktiver med teksten "*Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse*".⁶⁴ Ulovlige kapitalejerlån forfalder typisk inden for et år, da de i princippet allerede forfalder ved etableringstidspunktet, da der i situationer med stiftelse af ulovlige kapitalejerlån normalt ikke er lavet en låneaftale. Derfor klassificeres denne som et omsætningsaktiv.

Der er ikke et krav om, at tilgodehavendet skal opdeles i lovligt og ulovligt.

4.4.2 Note

Der skal som tidligere nævnt være en note for tilgodehavender hos medlemmer af ledelsen, lige meget om de er lovlige eller ulovlige. Summen skal angives pr. ledelseskategori, og der skal for hver kategori oplyses de væsentligste lånevilkår, rentefod og de tilbagebetalte beløb i årets løb. Hvis et lån er optaget og tilbagebetalt, skal det oplyses særskilt. Noten skal yderligere oplyse følgende:

- Om selskabet har afgivet sikkerhedsstillelser for medlemmer af ledelsen
- Om selskabet har ydet udlån eller angivet sikkerhedsstillelser over for ledelsen i selskabets eventuelle moderselskab
- Om selskabet har ydet udlån eller angivet sikkerhedsstillelser over for nærtstående personer til selskabets ledelse eller selskabets eventuelle moderselskabs ledelse.

I noten skal der ydermere oplyses årets tilbageførsler af nedskrivninger af tilgodehavender og årets nedskrivninger af tilgodehavender som overstiger normale nedskrivninger.⁶⁵

⁶³ 8.1.3 – PwC regnskabshåndbog 2016 s. 818

⁶⁴ 8.3.6 – Årsregnskabslovens skemakrav

⁶⁵ 8.2.16 – Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder af FSR, s. 75

Noten kan f.eks. se således ud:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
1 Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse		
Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse	kr. 100.000,00	kr. 50.000,00
Tilgodehavender hos medlemmer af ledelsen:		
Direktion		
Udestående gæld	kr. 75.000,00	kr. -
Lån optaget og indfriet i året	kr. 75.000,00	kr. -
Lån tilbagebetalt i året	kr. -	kr. -
Rentefod (%)	10,05%	0%
Sikkerhedsstillelse	kr. -	kr. -
Bestyrelse		
Udestående gæld	kr. 250.000,00	kr. 5.000,00
Lån optaget og indfriet i året	kr. -	kr. -
Lån tilbagebetalt i året	kr. 25.000,00	kr. -
Rentefod (%)	10,05%	10,05%
Sikkerhedsstillelse	kr. -	kr. -

Kilde: Egen tilvirkning

4.4.3 Indregning af almindelige tilgodehavender

Tilgodehavender skal ved første indregning måles til kostpris. Kostprisen ses i denne relation som transaktionsstørrelsen for lånet. Herefter skal tilgodehavendet indregnes til amortiseret kostpris.

Amortiseret kostpris regnes som:

- + Værdien ved første indregning
- Afdrag
- +/- samlede afskrivninger
- Nedskrivninger

I praksis bliver de fleste tilgodehavender indregnet til kostpris. Det er primært finansielle anlægsaktiver, som bliver indregnet til den amortiserede kostpris.⁶⁶

Hvis nettorealiseringsværdien efter første indregning er mindre end kostprisen, skal der nedskrives til den lavere nettorealiseringsværdi. Nettorealiseringsværdien er det beløb, det forventes, at selskabet modtager, og her tages der hensyn til fradrag for omkostninger. Nedskrivningen skal posteres, så det mindsker tilgodehavendet og som en omkostning i

⁶⁶ 8.2.16 – Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder af FSR, s. 74

resultatopgørelsen. Hvis et tilgodehavende, som er nedskrevet i tidligere regnskabsår, tilbagebetales, skal dette indregnes som en reduktion på tab på tilgodehavende og ikke som nettoomsætning.

4.4.4 Værdiansættelse af kapitalejerlån

Da tilgodehavender hos selskabets ledelse skal behandles som almindelige tilgodehavender, forventes det, at der løbende foretages en vurdering af værdiansættelsen af disse.

For at vurdere værdiansættelsen af selskabets tilgodehavende hos ledelsen skal der blandt andet tages højde for følgende indikationer:

- Om de aftalte betalingsbetingelser er overskredet
- Om personens økonomiske situation er væsentligt forværret
- Om beløbets størrelse i forhold til låntagerens personlige økonomiske situation.

4.4.5 Nedskrevet kapitalejerlån

I en situation hvor et ulovligt kapitalejerlån regnskabsmæssigt er nedskrevet til 0 kr., vil der selskabsretligt stadig eksistere et ulovligt kapitalejerlån, som skal tilbagebetales til kurs 100 inkl. renter. Det samme gælder skatteretligt, hvor lånet ikke ophører, selvom det er regnskabsmæssigt nedskrevet.

4.5 Revisorpåtegning

Erklæringsbekendtgørelsens § 7 behandler kravene til, hvornår revisor skal afgive en supplerende oplysning om eventuelle forhold i regnskabet, som bliver påpeget af revisor, men hvor der ikke tages forbehold.⁶⁷ Yderligere fremgår det af erklæringsbekendtgørelsens § 7 stk. 2 nr. 2, at der særskilt skal afgives en supplerende oplysning, hvis revisor er blevet bekendt med, at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar for handlinger eller undladelser, som påvirker selskabet, tilknyttede virksomheder, virksomhedens deltagere, kreditorer eller medarbejdere, og herudover skal der oplyses om overtrædelser af den for selskabet gældende selskabsretlige eller tilsvarende lovgivning.⁶⁸ Udgangspunktet er derfor, at der altid skal af gives en supplerende oplysning, hvis der er ydet lån eller sikkerhedsstillelse i strid med selskabslovens § 210. Den supplerende oplysning skal afgives, lige meget om lånet er indfriet eller sikkerhedsstillelsen er ophørt

⁶⁷ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 79

⁶⁸ 8.1.1 – Kapitalejerlån & selvfinansiering s. 79

inden balancedagen, eller om denne er væsentlig for regnskabet. Hvis der ligeledes ikke er indeholdt kildeskatt at det ulovlige kapitalejerlån jf. ligningslovens skal der angives en supplerende oplysning omkring at ledelsen kan ifalde ansvar grundet overtrædelse af kildeskatteloven. Jf. erklæringsbekendtgørelsen § 9, stk. 1 nr. 7 gælder kravet om en supplerede oplysning ligeledes, hvis en revisor foretager udvidet gennemgang. Hvis der i stedet er tale om review eller assistance foretaget af revisor, fastslår erklæringsbekendtgørelsens §§ 14 og 19, at der kun skal tages forbehold for de forhold, som fremgår af regnskabet/erklæringsemnet og ikke for andre forhold, herunder ulovlige kapitalejerlån. Hvis en revisor kontakter Erhvervsstyrelsen vedrørende et eksisterende kapitalejerlån i et selskab, hvor han har foretaget review eller assistance, er dette et brud mod revisors tavshedspligt.

4.5.1 Bagatelgrænse

Ifølge selskabslovens § 210 er der ingen bagatelgrænse (beskrevet i afsnit 2.4). Erhvervsstyrelsens erklæringsbekendtgørelse siger følgende: "*Revisor skal oplyse om forhold, der giver en begrundet formodning om, at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar*"⁶⁹ om bagatelgrænsen for revisorpåtegning angående kapitalejerlån siger den følgende: "*Der kan være tale om så bagatelagtige forhold, at det ikke tjener noget formål at nævne dem, idet oplysningerne skal være relevante for modtagerne. De almindelige væsentlighedsbetragtninger gælder ikke her. Selvom f.eks. et ulovligt lån til ledelsen er beløbsmæssigt uvæsentligt – og måske endda tilbagebetalt på balancedagen – skal revisor alligevel give en supplerende oplysning, medmindre der er tale om et bagatelagtigt beløb.*"⁷⁰ Det er ikke muligt at sætte et tal på, hvornår oplysningerne er relevante for modtageren, og det skal derfor vurderes fra situation til situation, om der skal gives en supplerende oplysning.

4.5.2 Nedskrevne kapitalejerlån

Selvom det ulovlige kapitalejerlån er nedskrevet regnskabsmæssigt, skal der stadig afgives en supplerende oplysning i revisorpåtegning, hvis der eksisterer overtrædelse af kildeskatteloven og selskabslovens § 210.

⁶⁹ 8.2.14 – Erklæringsbekendtgørelsen, Erhvervsstyrelsen

⁷⁰ 8.2.14 – Erklæringsbekendtgørelsen, Erhvervsstyrelsen

4.5.3 Lempelse af revisionspligten

Små selskaber har kunnet fravælge revision siden 2006. I løbet af de sidste år er der løbende foretaget ændringer i reglerne for revisionspligten for selskaber. Den seneste ændring, som vedrørte mange små selskaber, var i 2011, hvor grænserne for revisionspligt blev ændret til nedenstående, hvis selskabet to regnskabsår i træk ikke overskrider to af nedenstående tre størrelser på balancedagen:

- en balancesum på 4 mio. kr.
- en nettoomsætning på 8 mio. kr. og
- et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede på 12 i løbet af regnskabsåret⁷¹.

Hvis et selskab vil fravælge revision og udvidet gennemgang, og alle betingelser herfor er opfyldt, skal dette gøres på selskabets ordinære generalforsamling det sidste år, hvor der foretages revision, vedtægterne skal ændres, og der skal i ledelsespåtegningen stå følgende: "Generalforsamlingen har besluttet, at årsregnskabet for det kommende regnskabsår ikke skal revideres."

Konsekvenserne ved at selskaber fravælger revision og udvidet gennemgang i forhold til ulovlige kapitalejerlån er, at selskabet ikke får en revisorpåtegning med supplerende oplysning om ulovligt kapitalejerlån, og at Erhvervsstyrelsen og SKAT ikke bliver gjort opmærksom på, at der eksisterer et ulovligt kapitalejerlån.

4.6 Delkonklusion

Lovgivningen om den regnskabsmæssige behandling af kapitalejerlån, findes i årsregnskabslovens § 73, hvoraf det fastslås, at tilgodehavender hos selskabets ledelse skal stå under samme navn under omsætningsaktiver i balancen. Ledelse defineres som direktion, bestyrelse og tilsynsråd, der er registreret hos Erhvervsstyrelsen. Der skal udarbejdes en note i årsregnskabet, der specificerer, hvilken ledelseskategori tilgodehavendet er hos. For hver af disse kategorier skal væsentlige vilkår, rentefod og tilbagebetalt beløb i året oplyses. Tilgodehavendet skal som udgangspunkt indregnes til kostpris. Tilgodehavendet skal nedskrives regnskabsmæssigt, hvis der er indikationer herfor.

⁷¹ 8.2.13 – Fravalgt revision, Erhvervsstyrelsen

Erklæringsbekendtgørelsens § 7 omhandler, hvornår der skal afgives en supplerende oplysning. I situationer, hvor der er sket overtrædelse af selskabslovens § 210 eller kildeskatteloven, skal der afgives supplerende oplysninger herom, medmindre der er tale om et bagatelagtigt beløb. Der er stadig tale om en overtrædelse af selskabslovens § 210, hvis tilgodehavendet regnskabsmæssigt er nedskrevet til 0 kr. Lempelse i revisionspligten har medført, at flere fravælger revision og udvidet gennemgang til fordel for review, assistance eller brug af revisor, hvor der ikke skal afgives supplerende oplysninger om overtrædelse af selskabslovens § 210 eller kildeskatteloven.

5. Analyse af kapitalejrlån

I afsnit 2-4 er den selskabsretlige, skatteretlige og regnskabsmæssige behandling af kapitalejrlån gennemgået. For at opnå forståelse for, hvor reglerne er ens, og hvor der er forskel, vil jeg gennemgå nogle praktiske problemstillinger med kapitalejrlån, hvornår disse opstår, samt sammenligne den selskabs- og skattemæssige behandling af disse.

Herudover vil jeg foretage en analyse af udviklingen i antallet af kapitalejrlån i forhold til tidligere år, samt analysere hvad grundene til udviklingen er.

Til sidst vil jeg analysere, hvad myndighederne gør for at mindske antallet af ulovlige kapitalejrlån, og hvad lånene har af konsekvenser for modparterne.

5.1 Hvornår foreligger der et ulovligt kapitalejrlån

Nedenfor vil jeg belyse, hvad forskellen og sammenhængen er mellem teorien i afsnit 2 om selskabsretlig behandling af kapitalejrlån og teorien i afsnit 3 om den skatteretlige behandling af kapitalejrlån, samt belyse den regnskabsmæssige behandling af kapitalejrlån fra afsnit 4, og hvordan man afhjælper de ulovlige kapitalejrlån. Dette bliver gjort ved at gennemgå et par eksempler.

5.1.1 Eksempler på lån til kapitalejere (person) af selskabet

De første eksempler omhandler en person som er kapitalejer i selskaber.

Eksempel 5.1.1.1 – Selskab A stiller lån på 500.000 kr. til rådighed for dets ejer: Ejer A (fysisk person) som ejer 100 % af selskabet og er registreret som bestyrelses medlem hos Erhvervsstyrelsen:

Ejer A	x	<u>Selskabsretligt:</u> Dette er ulovligt, jf. selskabslovens § 210 stk. 1.
100 %	x	<u>Skatteretligt:</u> Dette er ulovligt jf. ligningslovens § 16 E, og lånet skal beskattes. Da Ejer A har bestemmende indflydelse over Selskab A.
Selskab A		

Regnskabsmæssig:

Det ulovlige kapitalejerlån skal behandles forskelligt regnskabsmæssigt alt efter, hvornår lånet udlignes:

- *Udligning efter balancedagen:*
 - Præsenteres i balancen under omsætningsaktiver med teksten: "tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse"
 - Opstilles en note, jf. krav i årsregnskabslovens § 73
 - Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for selskabets manglede indberetning og indeholdelse af udbytteskat
 - Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån.
- *Udligning før balancedagen:*
 - Opstilles en note, jf. krav i årsregnskabslovens § 73
 - Supplerende oplysning om at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån.

Afhjælpning af lånet:

Der er taget udgangspunkt i at lånet afbetales efter 5 måneder.

Da lånet er til en kapitalejer, skal dette udbetales som udbytte, og selskabet skal tilbageholde 27 % i udbytteskat. Selskabet skal udbetale 713.613 kr.⁷² i udbytte, for at kunne dække det oprindelige lån på 500.000 kr. inkl. renter.

Hvis kapitalejeren var ansat i selskabet, kunne dette ligeledes gøres via lønnen, dog skal betingelserne beskrevet i afsnit 3.7.4 være opfyldt. Den første måde det kan

⁷² Bilag 1.1

udlignes via lønnen er ved at kapitalejeren indbetale 208.375 kr.⁷³ til selskabet, selskabet skal derefter indbetaler dem til SKAT, og selve lånet på de 520.938 kr. ses som en ekstra lønudbetaling, f.eks. bonus.

Hvis kapitalejeren ikke har mulighed for at indbetale kildeskatten på 208.375 kr. til selskabet, kan selskabet forhøje løn udbetalingen således at denne også indeholder kildeskatten. Ved denne løsning vil der være en reel lønomkostning til kapitalejeren på 520.938 kr.⁷⁴+ 347.292 kr.⁷⁵ = 868.230 kr., og der skal indbetales 208.375 kr. til SKAT. Selskabet har i denne situation fradrag for lønningerne i selskabets skattepligtige indkomst, men renterne på de 20.938 kr. er ikke fradragsberettigede for kapitalejeren.

Eksempel 5.1.1.2 – Selskab A stiller lån på 100.000 kr. til rådighed for dets ejer (fysisk person) som ejer 0,1-50 % af selskabet:

Ejer B	x	<u>Selskabsretligt:</u> Dette er ulovligt, jf. selskabslovens § 210 stk. 1.
0,1-50 %	✓	<u>Skatteretligt:</u> Jf. Ligningslovens § 16 E skal lånet ikke beskattes, da
Selskab A		Ejer B ikke har bestemmende indflydelse over Selskab A.

Regnskabsmæssig:

Det ulovlige kapitalejerlån skal behandles forskelligt regnskabsmæssigt alt efter, hvornår lånet udlignes:

- *Udligning efter balancedagen:*
 - Præsenteres i balancen under omsætningsaktiver med teksten: "tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse"
 - Opstilles en note, jf. krav i årsregnskabslovens § 73
 - Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån.
- *Udligning før balancedagen:*
 - Opstilles en note jf. krav i årsregnskabslovens § 73

⁷³ Bilag 1.1

⁷⁴ Bilag 1.1

⁷⁵ Bilag 1.1

- Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån.

Afhjælpning af lånet:

Der er taget udgangspunkt i af lånet afbetales efter 5 måneder.

Lånet til kapitalejeren kan hverken afregnes som udbytte eller løn, hvorfor kapitalejeren blot skal tilbagebetale lånet + renter, jf. selskabslovens § 215, til selskabet. Det samlede beløb som skal tilbagebetales er 110.050 kr.⁷⁶

Eksempel 5.1.1.3 – Selskab A sælger en vare til selskabets direktør til 50 % af den pris, som de ville have solgt den for til tredjemand. Direktøren har bestemmende indflydelse i selskabet, han køber varen til er 100.000 kr., tredjemand ville have været 200.000 kr.:

Direktør	✓	<u>Selskabsretligt:</u> Det er ikke et ikke ulovligt jf. selskabsloven
50,1-100 %	✗	<u>Skatteretligt:</u> Det er ulovligt, jf. ligningsloven, og der skal foretages en betalingskorrektion.
Selskab A		

Regnskabsmæssig:

Det ulovlige kapitalejerlån skal behandles forskelligt, alt efter hvornår det er indberettet:

- *Udligning efter balancedagen:*
 - Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for selskabets manglede indberetning og indeholdelse af udbytteskat
- *Udligning før balancedagen:*
 - Der skal intet gøres.

Afhjælpning af lånet:

Forskellen mellem den betalte pris og den faktiske pris skal beskattes personligt af direktøren. 40.000 kr.⁷⁷ skal betales i skat.

Det afgørende for, om det er ulovligt skattemæssigt, er hvorvidt, der er tale om en kapitalejer med eller uden bestemmende indflydelse. Hvis det er ulovligt skattemæssigt, fordi personen

⁷⁶ Bilag 1.2

⁷⁷ Bilag 1.3

har bestemmende indflydelse, skal lånet beskattes som udbytte, og hvis personen ikke har bestemmende indflydelse, er det ikke ulovligt skattemæssigt, og lånet skal blot tilbagebetales. Yderligere skal der afgives to supplerende oplysninger, hvis lånet både er ulovligt skattemæssigt og selskabsmæssigt. Hvis lånet kun er ulovligt selskabsretligt, skal der kun afgives en supplerende oplysning. Hvis en direktør køber noget af et selskab til en lavere pris, end den som en tredjemand eller ansatte i selskabet skulle betale, er dette ikke ulovligt selskabsretlig, men jf. ligningsloven skal direktøren beskattes heraf.

5.1.2 Eksempler på lån til kapitalejere (selskab) af selskabet

Den anden type af eksempler omhandler lån til kapitalejere som er et selskab.

Eksempel 5.1.2.1 – Selskab A stiller lån på 100.000 kr. til rådighed for det dens ejer Selskab B (juridisk person), som ejer 100 % af selskabet:

Selskab B	✓ <u>Selskabsretligt</u> : Da Selskab B er Selskab A' modervirksomhed, er det ikke et ulovligt kapitalejerlån, jf. selskabslovens § 211, stk. 1.
100 %	
Selskab A	✓ <u>Skatteretligt</u> : Ligningslovens § 16 E omhandler blot fysiske personer. Selskab B er derfor ikke omfattet, og kapitalejerlånet skal ikke beskattes.

Regnskabsmæssig:

- Lånet skal indregnes i balancen under tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder. Lånet foregår på markedsmæssige vilkår, hvorfor det skal renteberegnes med en markedsrente, og denne post skal præsenteres særskilt som renteindtægter fra tilknyttede virksomheder under finansielle indtægter.

Afhjælpning af lånet:

Lånet skal blot tilbagebetales inkl. markedsrente. Hvis der tages udgangspunkt i at lånet tilbagebetales efter 12 måneder skal der betales 102.500 kr.⁷⁸

⁷⁸ Bilag 2.1

[Eksempel 5.1.2.2](#) – Selskab A stiller lån på 200.000 kr. til rådighed for dets ejer Selskab C (juridisk person), som ejer 0,1-50 % af selskabet. Selskab C har ikke bestemmende indflydelse over Selskab A:

Selskab C	✗	<u>Selskabsretligt</u> : Der er tale om et ulovligt kapitalejerlån, jf. selskabslovens § 210.
Selskab A	✓	<u>Skatteretligt</u> : Ligningslovens § 16 E omhandler blot fysiske personer. Selskab C er derfor ikke omfattet, og kapitalejerlånet skal ikke beskattes.

Regnskabsmæssig:

- Præsenteres som tilgodehavender hos associerede selskaber i balancen, hvis det er et selskab der ejer mellem 20 og 50 % af stemmerettighederne ellers blot som andre tilgodehavender.
- Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån.

Afhjælpning af lånet:

Da lånet ikke er ulovligt skattemæssigt, skal det blot betales tilbage med renter, jf. selskabslovens § 215. I en situation hvor lånet tilbagebetales efter 8 måneder skal der tilbagebetales 213.400 kr.⁷⁹

[Eksempel 5.1.2.3](#) – Selskab A stiller lån på 1.000.000 kr. til rådighed for dets ejer Selskab C (juridisk person), som ejer 0,1-50 % af selskabet. Selskab C har bestemmende indflydelse over Selskab A:

Selskab C	✓	<u>Selskabsretligt</u> : Da Selskab C har bestemmende indflydelse over Selskab A, er det dækket af selskabslovens § 211, stk. 1 om moderselskab, og der er tale om et lovligt kapitalejerlån.
Selskab A	✓	<u>Skatteretligt</u> : Ligningslovens § 16 E omhandler blot fysiske personer. Selskab B er derfor ikke omfattet, og kapitalejerlånet skal ikke beskattes.

Regnskabsmæssig:

⁷⁹ Bilag 2.2

- Lånet skal indregnes i balancen under tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder. Herudover skal lånet foregå på markedsmæssige vilkår, hvorfor det skal renteberegnes med en markedsrente, og denne post skal præsenteres særskilt som renteindtægter fra tilknyttede virksomheder under finansielle indtægter.

Afhjælpning af lånet:

Lånet skal blot tilbagebetales inkl. markedsrente. Hvis der tages udgangspunkt i at lånet tilbagebetales efter 12 måneder skal der tilbagebetales 1.025.000 kr.⁸⁰

Eksempel 5.1.2.4 – Selskab stiller lån på 750.000 kr. til rådighed for en af dets ejere Selskab B (juridisk person), som ejer 50 % af selskabet. Selskab B har ikke bestemmende indflydelse og der er ikke tale om et joint venture:

✗ Selskabsretligt: Der er tale om et ulovligt kapitalejerlån, jf. selskabslovens § 210. Hvis Selskab B havde haft bestemmende indflydelse over Selskab A, så er det dækket af selskabslovens § 211, stk. 1 om moderselskab, og der er tale om et lovligt kapitalejerlån. (Det samme ville gælde i et eksempel med Selskab C)

- ✓ Skatteretligt: Ligningslovens § 16 E omhandler blot fysiske personer. Selskab B er derfor ikke omfattet, og kapitalejerlånet skal ikke beskattes.

Hvis Selskab B skulle have bestemmende indflydelse over Selskab A, skulle Selskab B eje eller have rådighed over mere end halvdelen af stemmerettighederne i Selskab A. For yderligere forklaring henvises til afsnit 2.3.2.

Regnskabsmæssig:

- Indregnes i balancen under tilgodehavender hos associerede virksomheder.
- Foregå på markedsmæssige vilkår, hvorfor det skal renteberegnes med en markedsrente.
- Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån.

⁸⁰ Bilag 2.3

Afhjælpning af lånet:

Da lånet ikke er ulovligt skattemæssigt, skal det blot betales tilbage med renter, jf. selskabslovens § 215. Hvis lånet tilbagebetales efter 10 måneder skal der tilbagebetales 812.813 kr.⁸¹

Eksempel 5.1.2.4 – Selskab A stiller lån på 2.000.000 kr. til rådighed for en af dets ejere Selskab K (juridisk person), som ejer 50,1-100 % af selskabet. Selskab K har hjemsted i Kina:

Selskab K 50,1-100 % Selskab A	✗ <u>Selskabsretligt:</u> Der er tale om et ulovligt kapitalejerlån, jf. selskabslovens § 211, stk. 1. Da der ikke er tale om et selskab, som har hjemsted i et af de af Erhvervsstyrelsen godkendte lande. For yderligere beskrivelse henvises til afsnit 2.5.1 i denne opgave.
	✓ <u>Skatteretligt:</u> Ligningslovens § 16 E omhandler blot fysiske personer. Selskab B er derfor ikke omfattet, og kapitalejerlånet skal ikke beskattes.

Regnskabsmæssig:

- Præsenteres som tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder i balancen.
- Renter skal præsenteres særskilt som renteindtægter fra tilknyttede virksomheder under finansielle indtægter.
- Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån.

Afhjælpning af lånet:

Da lånet ikke er ulovligt skattemæssigt, skal det blot betales tilbage med renter, jf. selskabslovens § 215. I en situation hvor lånet tilbagebetales efter et år skal der tilbagebetales 2.201.000 kr.⁸²

Konklusionen på ovenstående forskellige senarier, er at når det drejer sig om transaktioner selskab til selskab, er det ikke ulovligt skattemæssigt, hvorfor det ikke skal beskattes som løn eller udbytte. Selskabsmæssigt er der ikke tale om ulovlige kapitalejerlån, så længe

⁸¹ Bilag 2.4

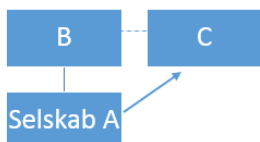
⁸² Bilag 2.5

moderselskabet har bestemmende indflydelse og har hjemsted i et af det af Erhvervsstyrelsen godkendte lande.

5.1.3 Eksempler på kapitalejrlån til nærtstående personer

Den tredje type eksempler omhandler lån til nærtstående personer af kapitalejere.

Eksempel 5.1.3.1 – Selskab A stiller lån på 300.000 kr. til rådighed for en kapitalejers ægtefælle.

x Selskabsretligt: Ifølge selskabslovens § 210 stk. 1, pkt. 3 er der tale om et ulovligt kapitalejrlån.

x Skatteretligt: Lånet skal beskattes, da der er tale om en nærtstående person, jf. Ligningslovens § 2 og der derfor er tale om et ulovligt kapitalejrlån. Hvis B ikke havde bestemmende indflydelse, ville der ikke være tale om et ulovligt kapitalejrlån skattemæssigt.

Regnskabsmæssig:

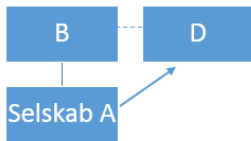
Det ulovlige kapitalejrlån skal behandles forskelligt regnskabsmæssigt alt efter, hvornår lånet udlignes:

- *Udligning efter balancedagen:*
 - Præsenteres i balancen under omsætningsaktiver med teksten: "tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse"
 - Opstilles en note, jf. krav i årsregnskabslovens § 73.
 - Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for selskabets manglede indberetning og indeholdelse af udbytteskat.
 - Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån.
- *Udligning før balancedagen:*
 - Opstilles en note jf. krav i årsregnskabslovens § 73.
 - Supplerende oplysning omkring at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån

Afhjælpning af lånet:

Lånet kan afhjælpes ved at udbetale udbytte til kapitalejeren. Hvis udbyttes udloddes efter 7 måneder skal der udloddes 435.051 kr.⁸³ inkl. udbytteskat.

Eksempel 5.1.3.2 – Selskab A stiller lån på 150.000 kr. til rådighed for en kapitalejers samlever.

✗ Selskabsretligt: Ifølge selskabslovens § 210 stk. 1, pkt. 3 er der tale om et ulovligt kapitalejerlån.

✓ Skatteretligt: Lånet skal ikke beskattes, da der ikke er tale om en nærtstående person, jf. Ligningslovens § 2, og der derfor ikke tale om et ulovligt kapitalejerlån.

Regnskabsmæssig:

Det ulovlige kapitalejerlån skal behandles forskelligt regnskabsmæssigt alt efter, hvornår lånet udlignes:

- *Udligning efter balancedagen:*
 - Præsenteres i balancen under omsætningsaktiver med teksten: "tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse".
 - Opstilles en note, jf. krav i årsregnskabslovens § 73.
 - Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån.
- *Udligning før balancedagen:*
 - Opstilles en note, jf. krav i årsregnskabslovens § 73.
 - Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån.

Afhjælpning af lånet:

Da lånet ikke er ulovligt skattemæssigt, men kun regnskabsmæssigt, skal det blot tilbagebetales inkl. renter, jf. selskabslovens § 215. I en situation hvor lånet tilbagebetales efter et år skal der tilbagebetales 165.075 kr.⁸⁴

⁸³ Bilag 3.1

⁸⁴ Bilag 3.2

Når der foretages udlån til nærtstående parter, er reglerne for, hvem der er nærtstående parter forskellig selskabsretligt og skatteretligt.

5.1.4 Eksempler på lån til selskabets ledelse

Den sidste type eksempler omhandler lån til selskabets ledelse.

Eksempel 5.1.4.1 – Selskab A stiller lån på 200.000 kr. til rådighed for selskabets direktør.

X Selskabsretligt: Der er tale om et ulovligt kapitalejrlån, jf. selskabslovens § 210, stk.1, pkt. 1. Da ledelsen omhandler både direktion (registreret hos Erhvervsstyrelsen) og en evt. bestyrelse.

- ✓ Skatteretligt: Der er ikke tale om et ulovligt kapitalejrlån, der skal beskattes, jf. Ligningslovens §16 E, stk. 1, pkt. 1 og 3. Da A ikke har bestemmende indflydelse over Selskab A, og A og Selskab B ikke er nærtstående ifølge Ligningslovens § 2.

Regnskabsmæssig:

- Det ulovlige kapitalejrlån skal behandles forskelligt regnskabsmæssigt alt efter, hvornår lånet udlignes:
 - *Udligning efter balancedagen:*
 - Præsenteres i balancen under omsætningsaktiver med teksten: "tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse".
 - Opstilles en note, jf. krav i årsregnskabslovens § 73.
 - Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån.
 - *Udligning før balancedagen:*
 - Opstilles en note, jf. krav i årsregnskabslovens § 73.
 - Supplerende oplysning om, at ledelsen kan ifalde ansvar for overtrædelse af selskabslovens § 210, grundet ulovligt lån.

Afhjælpning af lånet:

Lånet kan enten tilbagebetales inkl. renter ifølge selskabslovens § 215, hvis det ikke er muligt kan det, afhjælpes via lønnen, dog skal betingelserne beskrevet i afsnit 3.7.4

være opfyldt. Direktøren ville i en situation, hvor tilbagebetalingen fandt sted efter 2 måneder skulle tilbagebetale 152.513 kr.⁸⁵

I en situation, hvor direktøren ikke kan tilbage betale hele lånet, kan de 152.513 kr. blive udlignet som en ekstra lønudbetaling som f.eks. bonus. I denne situation skal direktøren indbetale 61.005 kr.⁸⁶ til selskabet, som skal indbetale dem til SKAT.

Hvis direktøren ikke har mulighed for at indbetale kildeskatten på 61.005 kr. til selskabet, kan han i udloddes yderligere løn. Ved denne løsning vil der være en reel lønomkostning til direktøren på $(152.513 \text{ kr.}^{87} + 101.675 \text{ kr.}^{88}) = 254.188 \text{ kr.}$, og der skal indbetales 61.005 kr.⁸⁹ til SKAT. Selskabet har i denne situation fradrag for lønningerne i selskabets skattepligtige indkomst, men renterne på de 2.513 kr. er ikke fradragsberettigede.

Selskabets ledelse er kun omfattet af ligningslovens § 16E, hvis denne har bestemmende indflydelse over selskabet. Ledelsen registreret hos Erhvervsstyrelsen er altid dækket af forbuddet i selskabslovens § 210.

5.1.5 Afrunding

Ovenstående gennemgang af de forskellige situationer, som et selskab og dets kapitalejere kan komme i forbindelse med et kapitalejerlån, viser at det kan være ret komplekst at finde ud af, hvornår der er tale om et ulovligt kapitalejerlån, efter hvilken lovgivning, og hvordan lånet skal afhjælpes. Det bliver især klart, hvor meget ligningslovens § 16 E og selskabslovens § 210 modsiger hinanden. Der kan derfor augmenteres for, at området er blevet svære at gennemskue efter vedtagelsen af ligningslovens § 16 E.

5.2 Udviklingen i antallet af kapitalejerlån

I dette afsnit vil jeg analysere antallet af kapitalejerlån over de sidste 9 år, og hvad udviklingen skyldes. Dette vil jeg gøre på baggrund af en analyse foretaget af FSR Danske Revisorer. De sidste fire år har FSR – danske revisorerers brancheorganisation løbende foretaget undersøgelser af udviklingen af de ulovlige lån i danske selskaber, for at opnå en

⁸⁵ Bilag 4.1

⁸⁶ Bilag 4.1

⁸⁷ Bilag 4.1

⁸⁸ Bilag 4.1

⁸⁹ Bilag 4.1

forståelse for, hvor mange ulovlige kapitalejrlån der eksisterer, hvordan udviklingen i antallet har været efter ændringer i lovgivning.

Da FSR er branche organisation for revisorerne i Danmark har de et særligt incitament for at synliggøre, hvad konsekvenserne er ved lempelsen af revisions pligten har været, da deres medlemmer mister omsætning af at flere kan fravælge den ellers lovpligtige revisions ydelse. Derfor er særligt udviklingen i forhold til ulovlige kapitalejer skabt deres interesse, da dette viser konsekvenserne. Derfor skal analysen og dets konklusioner ses på med kritiske øjne. Data i analysen er indhentet af Experian, som er en ekstern tredjepart. Jeg har valgt at bruge analyse foretaget af FSR, grundet den unikke data, som er relevant for min problemformulering. Tallene er nyeste data og vedr. årsregnskaberne for 2014.

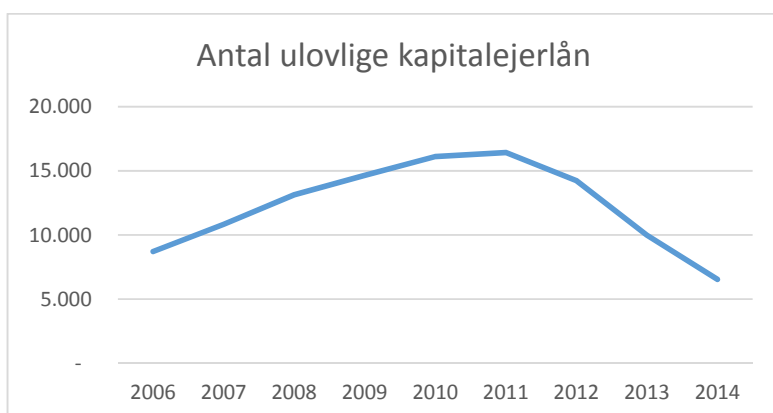
5.2.1 Udvikling af antallet af ulovlige kapitalejrlån fra 2006 til 2014

FSR har på baggrund af data fra Experian opstillet nedenstående oversigt over udviklingen af ulovlige kapitalejrlån i forhold til antallet af reviderede selskaber.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antal ulovlige lån	8.705	10.835	13.133	14.649	16.115	16.427	14.232	9.985	6.529
Antal reviderede selskaber	161.822	185.641	198.870	202.654	199.025	192.372	184.358	169.438	151.366
Andel ulovlige lån	5,38%	5,84%	6,60%	7,23%	8,10%	8,54%	7,72%	5,89%	4,31%

Kilde: 8.2.3 – Ulovlige lån i danske selskaber – Analyse af 2014-regnskaberne – af FSR s. 4

Udviklingen kan også illustreres således:

Kilde: 8.2.3 – Ulovlige lån i danske selskaber – Analyse af 2014-regnskaberne – af FSR

Af ovenstående tabel og illustration kan man se, at der fra 2006 til 2011 har været et stigende antal af ulovlige kapitalejrlån, mens antallet fra 2012 til 2014 har været faldene. I 2014 var der 6.529 supplerende oplysninger vedrørende ulovlige kapitalejrlån på regnskaber, hvilket er et stort fald særligt set i forhold til 2011, hvor antallet af ulovlige kapitalejrlån var på sit højeste, og hvor 2014 er det laveste antal siden opgørelsens start. Grunden til dette kunne være den skattemæssige lovændring som trådte i kraft i september 2012, og betød at alle nye registrerede ulovlige kapitalejrlån vedrørende hovedaktionærer fremadrettet skulle beskattes som udbytte eller løn fra optagelsestidspunktet.

FSR er dog af en anden opfattelse, og derfor har de analyseret på antallet af selskaber, som fravælger revision og antallet af konkurser. Disse undersøgelser vil blive gennemgået yderligere nedenfor.

5.2.2 Udvikling i erklæringer

Som det er beskrevet i afsnit 4.5.2, er der siden 2006 løbende foretaget ændringen i revisionspligten for selskaber i regnskabsklasse B. FSR har ud fra tal fra Experian opstillet nedenstående oversigt over fordelingen af erklæringer fra 2013 til 2014.

	2013	2014
Revision	156.399	128.201
Udvidet gennemgang	13.039	23.165
Review	4.172	6.052
Assistance	24.088	42.695
Ingen erklæring	17.766	24.038
I alt	215.464	224.151

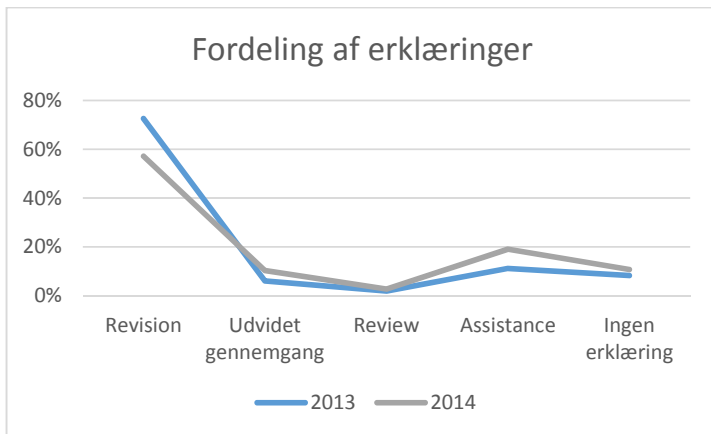
Kilde: 8.2.3 – Ulovlige lån i danske selskaber – Analyse af 2014-regnskaberne – af FSR s. 3

For at klarlægge fordelingen af erklæringstyperne i 2013 og 2014 er antallet af erklæringer inden for den enkelte erklæringstype divideret med det totale antal erklæringer for året.

	2013	2014
Revision	73%	57%
Udvidet gennemgang	6%	10%
Review	2%	3%
Assistance	11%	19%
Ingen erklæring	8%	11%

Kilde: Egen tilvirkning

Fordelingen af erklæringerne kan grafisk opstilles således:

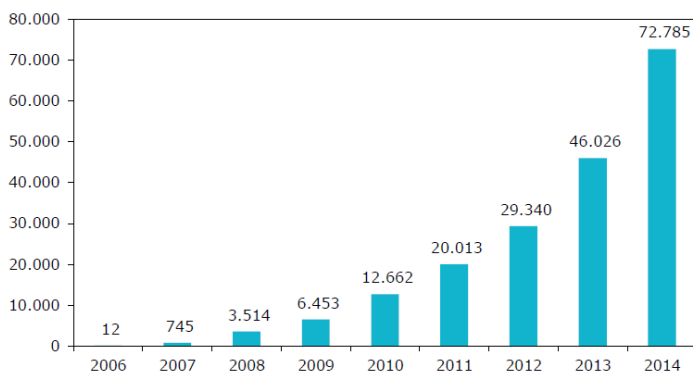
Kilde: 8.2.3 – Ulovlige lån i danske selskaber – Analyse af 2014-regnskaberne – af FSR

Ud fra ovenstående udvikling er det tydeligt, at særligt antallet af erklæringer vedrørende udvidet gennemgang og assistance er steget fra 2013 til 2014. Da der er krav om, at der også skal afgives supplerede oplysning, hvis der foreligger et ulovligt kapitalejerlån i et regnskab med udvidet gennemgang, er det i stigningen af assistance- og reviewerklæringer og ingen erklæringer, at vi kan finde yderligere forklaringen på det faldene antal ulovlige kapitalejerlån.

5.2.3 Udviklingen i fravalg af revision og udvidet gennemgang

Flere selskaber fravælger revision og udvidet gennemgang og vælger at "skjule" det ulovlige kapitalejerlån under f.eks. andre tilgodehavender, og i sådanne situationer kommer informationen om de nu eksisterende ulovlige kapitalejerlån, ikke til offentlighedens kendskab. Over de sidste år er stigningen af fravalgt revision og udvidet gennemgang betydelig. FSR har derfor opstillet nedenstående graf over udviklingen:

Figur 1: Udviklingen i antallet af selskaber, der har fravalgt revision eller udvidet gennemgang

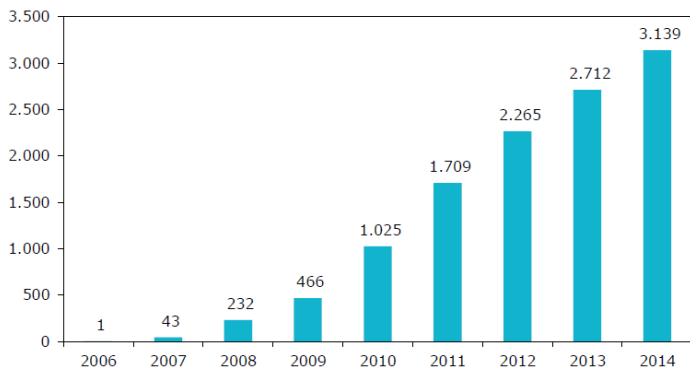
Kilde: Experian 2015 og egne beregninger

Ovenstående graf viser, at der i 2006 var 12 selskaber, som havde fravalgt revision og udvidet gennemgang, hvor tallet i 2014 var 72.785 selskaber, hvilket er en væsentlig udvikling. Yderligere ses det at der fra 2013 til 2014 er 26.759 flere, som fravælger revision og udvidet gennemgang, hvilket er en stigning på 58,1 %. Dette viser, hvor meget ændringen af revisionspligten har ændret antallet af selskaber som, fravælger revision og udvidet gennemgang, og at særligt ændringen af lovgivningen i 2011, hvor regnskabsklasse B-selskaber med op til 8 mio. kr. i omsætning får mulighed for at fravælge revision, og ændringerne i lovgivningen i 2013, hvor holdingselskaber med op til 8 mio. kr. i nettoomsætning på koncernniveau får mulighed for at fravælge revision.

5.2.4 Ulovlige kapitalejrlån som er uden for offentlighedens kendskab

Ud fra udviklingen i antallet af selskaber, som fravælger revision og udvidet gennemgang, har FSR opstillet deres formodning om, hvor mange af de selskaber, som har fravalgt revision og udvidet gennemgang, der har et ulovligt kapitalejrlån.

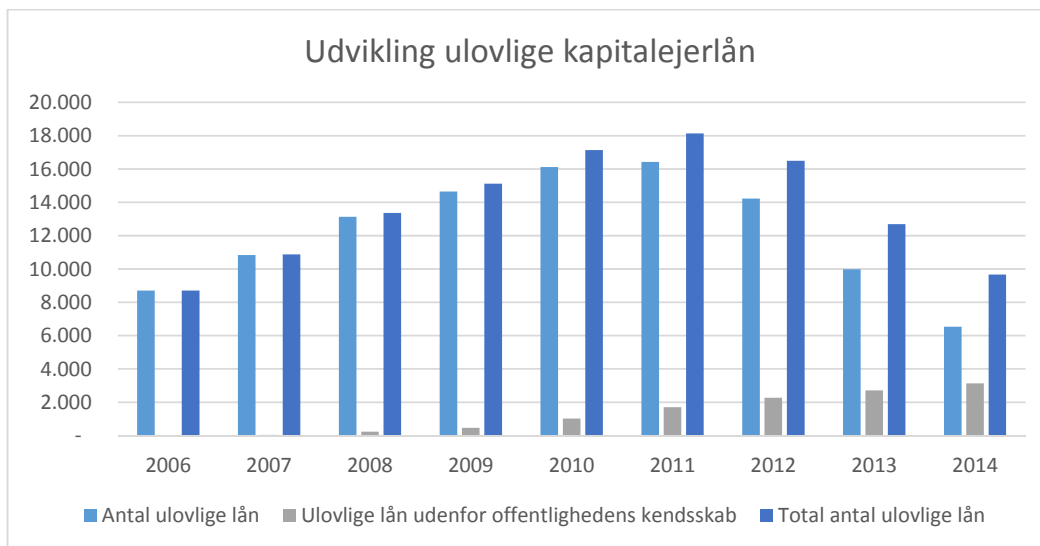
Figur 2: Udviklingen i antallet af regnskaber med ulovlige lån, der ikke kommer til offentlighedens kendskab¹

Kilde: Experian 2015 og egne beregninger

Antallet af selskaber, som i 2014 blev revideret eller fik lavet udvidet gennemgang og havde et ulovligt kapitalejrlån, var 4,31 %. FSR regner med, at antallet af ulovlige kapitalejrlån i massen af selskaber, som ikke bliver revideret eller får foretaget udvidet gennemgang, er på samme niveau. Derfor har de i deres søjlediagram forudsat, at det er den samme procentdel af de ikke reviderede selskaber som de reviderede selskaber, der har ulovlige kapitalejrlån.

Søjlediagrammet viser, at FSR mener, at der er yderligere 3.139 regnskaber, som har et ulovligt kapitalejrlån i 2014. Dette tal er blot et estimat som FSR har sandsynliggjort, det faktiske antal er ukendt. For at få et overordnet diagram af, hvad udviklingen i ulovlige kapitalejrlån har været, hvis man medtager de sandsynliggjorte for offentligheden ikke kendte kapitalejrlån, har jeg på baggrund af FSR's oplysninger opstillet nedenstående model:

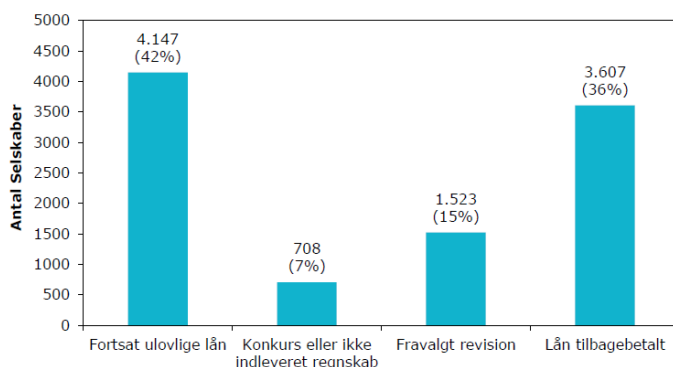
Kilde: Egen tilvirkning

Udviklingen i antallet af ulovlige kapitalejrlån er ikke faldet nær så meget som først antaget, hvis der tages højde for de sandsynliggjorte antal af ulovlige kapitalejrlån. Antallet af selskaber med ulovlige kapitalejrlån i ikke reviderede selskaber er ud fra ovenstående stigende. Dette betyder, at en del af faldet i antallet af ulovlige kapitalejrlån måske skyldes, at flere selskaber har valgt at fravælge revision og udvidet gennemgang.

5.2.5 Forklaring på faldet af ulovlige kapitalejrlån

Da ovenstående analyse er et estimat som FSR har lavet har de taget udgangspunkt i udviklingen i de ulovlige kapitalejrlån fra 2013 til 2014, Experian har leveret informationerne til dette. Her er der taget udgangspunkt i de regnskaber som i 2013 havde en supplerende oplysning om ulovligt kapitalejrlån. Der er herefter set på, hvilken erklæring selskaberne havde på deres 2014 regnskab, og om der var en supplerende oplysning.

Figur 3: 2014-status for selskaber,
som havde et ulovligt lån i 2013-regnskabet

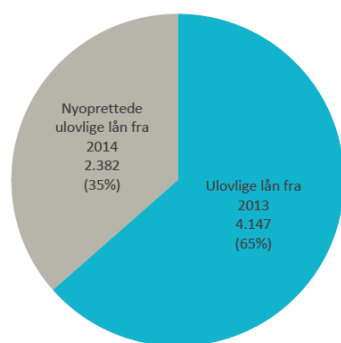

Kilde: Experian 2015 og egne beregninger

Kilde: 8.2.3 – Ulovlige lån i danske selskaber – Analyse af 2014-regnskaberne – af FSR s. 9

Gennemgangen viste, at 42 % af selskaberne foresat havde et ulovligt kapitalejerlån, 36 % havde tilbagebetalt det ulovlige kapitalejerlån, og 7 % af selskaberne var gået konkurs eller havde ikke indleveret et regnskab. De sidste 15 % af selskaberne havde fravalgt revision eller udvidet gennemgang, og der er derfor ikke information om, hvorvidt de har tilbagebetalt lånet eller om der stadig eksisterer et ulovligt kapitalejerlån.

Figur 4: Sammensætning af ulovlige lån i 2014-regnskaberne

Kilde: Experian 2015 og egne beregninger

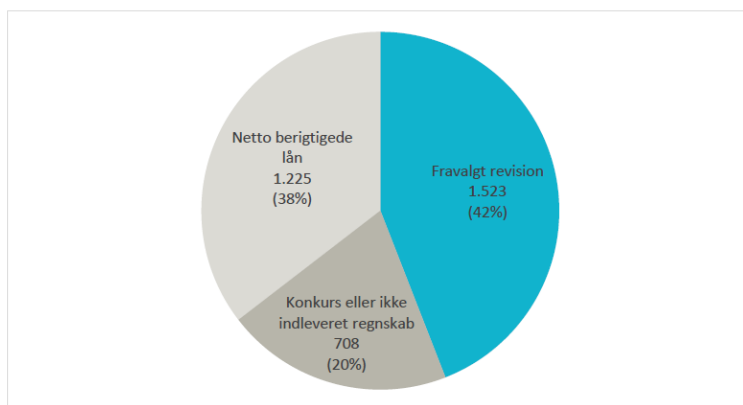
Kilde: 8.2.3 – Ulovlige lån i danske selskaber – Analyse af 2014-regnskaberne – af FSR s. 10

FSR's analyse har yderligere opgjort, at der i 2014 blev oprettet yderligere 2.382 nye ulovlige kapitalejerlån. Forventningerne til vedtagelsen af ligningslovens § 16 E i september 2014 var

at denne ville stoppe tilgangen af ulovlige kapitalejrlån, men ud fra denne information har dog ikke haft den ønskede effekt.

Den endelige konklusion på, hvorfor antallet af ulovlige kapitalejrlån er faldet med 3.456 lån fra 2013 til 2014, kan forklares således:

Figur 5: Baggrund for faldet i antallet af ulovlige lån fra 2013- til 2014-regnskaberne

Kilde: Experian 2015 og egne beregninger

Kilde: 8.2.3 – Ulovlige lån i danske selskaber – Analyse af 2014-regnskaberne – af FSR s. 11

Den primære årsag til udviklingen er, at selskaberne har fravalgt revision eller udvidet gennemgang, hvilket er 42 % af faldet. Den anden grund er at der er flere tilbagebetalinger af eksisterende ulovlige kapitalejrlån, end der er oprettet nye, dette er 38 % af grunden til faldet. Den sidste grund som er grunden til 20 % af faldet er at selskaberne enten er gået konkurs eller ikke har indleveret et regnskab. Analysen er ikke delt op i, hvor mange af lånene som både er ulovlige selskabsretlig og skatteretligt, men eftersom 708 selskaber i 2014 enten gik konkurs eller ikke indleverede et regnskab er dette til risiko over for selskabernes kreditorer, da de i en konkurs situation ikke er sikre på at få deres penge. Yderligere er SKAT heller ikke sikret at de modtager den korrekte skat på de ulovlige kapitalejrlån.

FSR foretog i sommeren 2014 en stikprøve af 1.000 selskaber med supplerede oplysning om ulovligt kapitalejrlån i revisionspåtegningen. Denne viste, at de ulovlige kapitalejrlån i gennemsnit er på 217.534 kr.⁹⁰ Hvis dette ses i forhold til antallet af ulovlige kapitalejrlån i 2014, hvor antallet lå på 6.529 ulovlige kapitalejrlån, og at det er sandsynliggjort, at der er

⁹⁰ 8.2.3 – Ulovlige lån i danske selskaber – Analyse af 2014-regnskaberne – af FSR s. 11

yderligere 3.139 selskaber med ulovlige kapitalejrlån, som har fravalgt revision, så vil det samlede beløbsgrundlag for ulovlige kapitalejrlån være på ca. 2.103.118.712 kr. Det er ikke muligt at sandsynliggøre, hvor stor en del af dette beløb, som er ulovlige kapitalejrlån skattemæssigt, og som derfor skal beskattes, men ud fra beløbets størrelse er det højst sandsynligt en del penge, SKAT har tilgode.

Efter at have læst FSR's analyse af de ulovlige kapitalejrlån, stod jeg tilbage med et par spørgsmål, som det ikke har været muligt at få svar på. Revisors eneste ansvar, hvis der eksisterer et ulovligt kapitalejrlån, er at oplyse det i en supplerende oplysning, og sørge for, at der er en note om dette i regnskabet. Ville man ikke kunne mindske antallet af ulovlige kapitalejrlån, hvis revisor havde en større indberetnings pligt samt pligt til at følge op på, at det ulovlige kapitalejrlån blev tilbagebetalt og beskattet ved at skulle indberette dette, og derfor påtage sig et større ansvar i samarbejdet med selskaberne? Eftersom det i erklæringsbekendtgørelsen er et brud mod tavshedspligten at en revisor, som foretager assistance eller review, indberetter, at der er et ulovligt kapitalejrlån til Erhvervsstyrelsen, er dette så ikke at "spænde ben" for sig selv? Hvis revisor alligevel skulle indberette de ulovlige kapitalejrlån, ville det så ikke være nemmere at identificere ulovlige kapitalejrlån og håndhæve reglerne.

5.2.6 Fremtidsudsigter for antallet af ulovlige kapitalejrlån

Som konkluderet i afsnittet ovenfor er en af de primære grunde til faldet i antallet af ulovlige kapitalejrlån, at selskaberne fravælger revision og udvidet gennemgang. Pr. 1. januar 2016 og herefter skal den nye årsregnskabslov implementeres, i den nye lov bliver der ændret i niveauerne for de forskellige regnskabsklasser. I den nye årsregnskabslov er der ingen ændringer til disse grænserne for, hvornår selskaber kan fravælge revision. Derfor vil grænserne for at fravælge revision fremadrettet fortsætte med, at hvis et selskab to regnskabsår i træk ikke overskrider to af de nedenstående tre størrelser på balancedagen, kan revision og udvidet gennemgang fravælges:

- en balancesum på 4 mio. kr.
- en nettoomsætning på 8 mio. kr. og
- et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede på 12 i løbet af regnskabsåret

Da grænserne er uændrede forventes det ikke, at den nye årsregnskabslov kommer til, at påvirke antallet af ulovlige kapitalejrlån fremadrettet. Der er heller ikke andre

lovændringer indtil videre, som menes at have påvirkning på antallet af ulovlige kapitalejrlån. Forventningerne til antallet af kapitalejrlån er derfor, at det i 2015 og 2016 er på niveau med 2014.

5.2.7 Afrunding

FSR Danske Revisorers analyse viser, at faldet i antallet af supplerende oplysninger i årsrapporterne til dels skyldes, at selskaberne er gået konkurs, at lånene bliver tilbagebetalt, men størstedelen af faldet skyldes, at selskaberne har fravalgt revision. Dette betyder at der nu er flere situationer, hvor Erhvervsstyrelsen og SKAT ikke bliver gjort opmærksom på eksistensen af ulovlige kapitalejrlån. Konsekvenserne af dette, er at SKAT ikke får mulighed for at inddrive den skat, som de ellers ville kunne jf. ligningslovens § 16 E, samt forringelse af kreditorens tilstand uden reglerne om kapitalafgang er opfyldt.

5.3 Forebyggende handlinger fra myndighederne

Som det tidligere i opgaven er nævnt, er grunden til, at myndighederne har særligt fokus på ulovlige kapitalejrlån, at det betyder en risiko for selskabets kreditorer, og at det er en måde for kapitalejere at tage penge ud af et selskab uden at betale skat. De ulovlige kapitalejrlån svækker desuden selskaberne økonomisk, hvilket i flere situationer har ført til, at selskabets kasse er blevet tømt, og at selskabet derfor ender med at gå konkurs. For at få en bedre forståelse af, hvad myndighederne foretager sig for at stoppe problemet, vil jeg i følgende afsnit gennemgå, hvad Erhvervsstyrelsen, SKAT og Folketinget over den senere tid har foretaget sig for at mindske antallet af ulovlige kapitalejrlån.

5.3.1 Erhvervsstyrelsen

Erhvervsstyrelsen er den statslige myndighed, som er ansvarlig for selskabers overholdelse af selskabsloven mm. Da det ifølge selskabslovens § 210 er ulovligt at have kapitalejrlån, er dette et af de områder, Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for. For at opnå en forståelse af hvilke tiltag, Erhvervsstyrelsen tager i forhold til de eksisterende ulovlige kapitalejrlån, er disse gennemgået nedenfor.

For at opnå forståelse af Erhvervsstyrelsens tiltag for at mindske antallet af ulovlige kapitalejrlån, ville jeg gerne have foretaget et interview af en person fra Erhvervsstyrelsen, som har viden omkring Erhvervsstyrelsens arbejde med de ulovlige kapitalejrlån. Dette har desværre ikke været muligt. I mit interview ville jeg have stillet følgende spørgsmål:

- Hvilke udfordringer har Erhvervsstyrelsen med antallet af ulovlige kapitalejrlån?

- Hvad er Erhvervsstyrelsens vurdering af antallet af selskaber, som fravælger revisions der har ulovlige kapitalejrlån?
- Hvordan mener Erhvervsstyrelsen selv, at Erhvervsstyrelsen håndhæver konsekvenserne ved de ulovlige kapitalejrlån i tide?
- Hvad gør Erhvervsstyrelsen for at mindske antallet af ulovlige kapitalejrlån?
- Hvad ville give Erhvervsstyrelse den bedste vilkår for at mindske antallet af kapitalejrlån?
- Hvad er jeres forventninger til udviklingen af antallet af kapitalejrlån i fremtiden?

Med dette interview ville jeg have belyst de udfordringer, tiltag og forventninger som Erhvervsstyrelsen har. Da dette ikke lykkes, har jeg i stedet prøvet at undersøge, hvad Erhvervsstyrelsen til dato har gjort for at mindske antallet af ulovlige kapitalejrlån.

Erhvervsstyrelsen implementerede i 2012 en elektronisk indberetning af årsrapporter, XBRL. Efter implementering af XBRL-indberetning af årsrapporter i 2012 er det blevet nemmere for Erhvervsstyrelsen at trække en "udskrift" over, hvilke reviderede selskaber, som er indberettet med supplerende oplysning om ulovligt kapitalejrlån, jf. selskabslovens § 210, og tilgodehavender hos selskabets ledelse i balancen. Med disse informationer foretager Erhvervsstyrelsen systematiske undersøgelser⁹¹.

I en situation, hvor Erhvervsstyrelsen konstaterer, at der eksisterer et ulovligt kapitalejrlån, får ledelsen i et selskab i praksis seks uger⁹² til at inddrive lånet inkl. renter og indsende dokumentation for, at dette er tilbagebetalt. Dokumentationen skal være en erklæring fra selskabets ledelse om, at lånet inkl. lovpligtige renter er tilbagebetalt samt en erklæring med høj grad af sikkerhed fra en godkendt revisor om, at lånet er tilbagebetalt inkl. renter, og at der ikke længere er registeret et ulovligt kapitalejrlån i selskabet, dette gælder også, selvom selskabet ikke får foretaget revision. I foråret 2015 gennemførte Erhvervsstyrelsen en målrettet indsats mod selskaber med ulovlige kapitalejrlån for at give selskaberne en hjælpende hånd og en advarende pegefinger, og her sendte styrelsen breve til de 1.600⁹³ selskaber, med de største ulovlige kapitalejrlån i 2013 årsrapporterne. Erhvervsstyrelsen håbede på den måde at mindske antallet af ulovlige kapitalejrlån i årsrapporterne for 2014,

⁹¹ 8.2.15 – Ulovlige kapitalejrlån, Erhvervsstyrelsen

⁹² 8.2.15 – Ulovlige kapitalejrlån, Erhvervsstyrelsen

⁹³ 8.2.12 – Erhvervsstyrelsen stiller skarpt på ulovlige lån, Erhvervsstyrelsen

det er endnu ikke oplyst, om der foretages en sådan indsats i 2016 vedrørende 2015 årsregnskaberne.

Erhvervsstyrelsen skal håndhæve, at det er strafbart for et selskabs ledelsesmedlemmer at træffe beslutning om at yde et ulovligt kapitalejrlån, og ifølge selskabslovens § 367 skal overtrædelsen af forbuddet straffes med en bøde. Erhvervsstyrelsen skal foretage en konkret vurdering af, om der er grundlag for at politianmelde ledelsen. Hvis låntageren mangler betalingsevne, kan Erhvervsstyrelsen anmode politiet om at vurdere, om der er grund til at rejse tiltale om formueforbrydelse i straffelovens kapital 28.⁹⁴ I 2015 anmeldte Erhvervsstyrelsen 250⁹⁵ selskaber til politiet for at have ydet ulovligt kapitalejrlån. Det er en stigning i forhold til 2013 og 2014, hvor der kun blev politianmeldt 155 selskaber. Da mange selskaber har ikke mærket konsekvenserne ved at have et ulovligt kapitalejrlån, ud over revisors supplerende oplysning i årsregnskabets revisorpåtegning, føre de nye tiltag med flere politianmeldelser til, at selskaberne bliver mere opmærksom på konsekvenserne ved at have de ulovlige kapitalejrlån. Erhvervsstyrelsen udarbejder på nuværende tidspunkt en redegørelse⁹⁶ vedrørende ulovlige kapitalejrlån til Erhvervs- og Vækstminister Troels Lund Poulsen.

Erhvervsstyrelsen kan beslutte, at et selskab ikke kan anvende muligheden for at fravælge revision i det indeværende og to efterfølgende regnskabsår⁹⁷, hvis det har ydet ulovlige lån til virksomhedsdeltagere og/eller ledelsesmedlemmer af en væsentlig størrelse og evt. gjort dette af flere gange. Erhvervsstyrelsen kan yderligere besluttet, at selskabet skal revideres yderligere et år, eller at et selskab ikke kan vælge at få foretaget udvidet gennemgang i stedet for revision. Desuden kan et selskab eller nogle med bestemmende indflydelse over et selskab acceptere en bødeforlængelse, eller som led i en straffesag dømmes for overtrædelse af selskabs-, regnskabs- eller skatte- og afgiftslovgivningen, og i en sådan situation har et selskab ikke mulighed for at fravælge revision i de tre følgende regnskabsår, og Erhvervsstyrelsen kan vælge at forlænge denne periode med op til to år.⁹⁸ Efter at have læst FSR's analyse om udviklingen i antallet af ulovlige kapitalejrlån, kan man undre sig over at analysen fastslår, at 1.523⁹⁹ selskaber med ulovlige kapitalejrlån i 2013 har fravalgt revision

⁹⁴ 8.2.15 – Ulovlige kapitalejrlån, Erhvervsstyrelsen

⁹⁵ 8.4.2 – Nu bliver ulovlige ejerlån helt ulovlige, Børsen

⁹⁶ 8.4.1 – Politi sættes ind i kamp mod ulovlige ejerlån, Børsen

⁹⁷ 8.2.15 – Ulovlige kapitalejrlån, Erhvervsstyrelsen

⁹⁸ 8.2.15 – Ulovlige kapitalejrlån, Erhvervsstyrelsen

⁹⁹ 8.2.3 – Ulovlige lån i danske selskaber – Analyse af 2014-regnskaberne – af FSR s. 11

i 2014. Det vil sige, at Erhvervsstyrelsen, selvom den har mulighed for at håndhæve, at selskaber med ulovlige kapitalejrlån ikke kan fravælge revision og udvidet gennemgang, Erhvervsstyrelsen har ud fra FSR's analyse, ikke håndhævet dette, da selskaber med ulovlige kapitalejrlån i 2013 kunne fravælge revision og udvidet gennemgang i 2014. Konsekvensen af dette er at selskaber kan "skjule" at de har et ulovligt kapitalejrlån, ved blot at fravælge revision og udvidet gennemgang.

Selskaberne risikerer en bøde fra Erhvervsstyrelsen, og hvis de inden for fristen på seks uger tilbagebetaler lånet og giver Erhvervsstyrelsen information herom, er bøden på 2,5 % af dispositionen, hvor bøden er på 5 %, hvis fristen ikke bliver overholdt.¹⁰⁰ Erhvervsstyrelsen orienterer desuden løbende SKAT om sager, hvor der er konstateret ulovlige kapitalejrlån.

Erhvervsstyrelsen har mange muligheder for at mindske antallet af ulovlige kapitalejrlån ved at håndhæve allerede eksisterende regler. I 2015 har styrelsen gjort en ekstra indsats for at håndhæve reglerne og sørge for, at selskaberne får de ulovlige kapitalejrlån tilbagebetalt. I 2016 virker det dog ikke til, at der er samme fokus på problemet fra Erhvervsstyrelsens side.

5.3.2 SKAT

SKAT's opgave er at sikre, at borgere og virksomheder betaler den korrekte skat ud fra de af politikerne fastsatte rammer. Det er derfor deres opgave at sikre, at der i forbindelse med et ulovligt kapitalejrlån bliver betalt den korrekte skat. Eftersom håndhævelse af ligningslovens § 16 E er SKAT's ansvar, ville jeg have foretaget et interview af en medarbejder fra SKAT, som har indblik i SKAT's arbejde med ulovlige kapitalejrlån. Det har desværre ikke været muligt at foretage dette interview. I mit interview ville jeg gerne have stillet følgende spørgsmål:

- Hvilket beløb vurderer SKAT, at der kan være i ikke indberettede og betalte skatter vedr. ulovlige kapitalejrlån?
- Hvilke udfordringer har SKAT med antallet af ulovlige kapitalejrlån?
- Hvordan mener SKAT, at SKAT håndhæver konsekvenserne ved de ulovlige kapitalejrlån til tide?
- Hvilke planer har SKAT for at få indberettet skat for de ulovlige kapitalejrlån?
- Hvordan vil SKAT fremover sørge for, at loven i ligningslovens § 16 E bliver overholdt?

¹⁰⁰ 8.2.15 – Ulovlige kapitalejrlån, Erhvervsstyrelsen

- Hvad er SKAT's forventninger til udviklingen af antallet af kapitalejerlån i fremtiden?

Med dette interview ville jeg have belyst de udfordringer, tiltag og forventninger, som SKAT har i forbindelse med de ulovlige kapitalejerlån. Da dette ikke kunne lykkes, har jeg i stedet prøvet at undersøge, hvad SKAT kan gøre for at håndhæve og dermed mindske antallet af ulovlig kapitalejerlån, hvorpå der ikke er betalt kildeskat.

SKAT kan hurtigt få et overblik over hvilke selskaber, der har et ulovligt kapitalejerlån, da man i selskabernes selvangivelser skal oplyse, om der er supplerende oplysning i regnskabet om overtrædelse af selskabslovens § 210. I 2015 blev indberetninger af selvangivelser desuden digitaliseret, hvorfor SKAT har fået mulighed for hurtigere at identificere, hvor der er tale om overtrædelse af lovgivningen. På den måde har SKAT ligesom Erhvervsstyrelsen de samme muligheder for at reagere og opkræve skat fra ulovlige kapitalejerlån. Det har ikke været muligt at identificere, om SKAT siden vedtagelsen af ligningslovens § 16 E i 2012 har foretaget yderligere handlinger for at mindske antallet af ulovlige kapitalejerlån, eller om digitaliseringen af selvangivelserne har øget SKAT's fokus på beskatningen af de ulovlige kapitalejerlån.

Selvangivelsen bliver indberettet med information om supplerende oplysning i revisorpåtegningen, men da der er ikke nogen revisorpåtegning hos selskaber, som har fravalgt revision, mindsker det gennemskueligheden for SKAT og gør det sværere at kræve indberetning og indbetaling af skyldig A-skat og udbytteskat.

Eftersom Erhvervsstyrelsen også informerer SKAT i de situationer, hvor der er identificeret ulovlige kapitalejerlån, giver det SKAT mulighed for at gennemgå selskabet yderligere og identificere, om skatten på kapitalejerlån er indberettet og indbetalt. Hvis dette ikke er sket, korrigerer SKAT i indkomstopgørelsen og fremsender opkrævning om manglede skat. Da selskabet i disse situationer ikke har overholdt kildeskatteloven, risikerer selskabet en bøde fra SKAT på op til to gange dispositionen.

SKAT har ikke som Erhvervsstyrelsen meldt ud at de har fokus på de ulovlige kapitalejerlån og dermed på at indkassere de tilgodehavende skatter. Det er dog min overbevisning, at SKAT i de situationer, hvor Erhvervsstyrelsen meddeler, at et selskab har ulovlige kapitalejerlån, undersøger om de her skal foretage en korrektion af indkomstopgørelsen. Eftersom ikke alle selskabsretligt ulovlige kapitalejerlån er ulovlige skatteretligt, har det ikke været muligt at identificere, hvor meget SKAT reelt har i tilgodehavende skat og vurdere

væsentligheden af denne problemstilling i forhold til andre problemstilling SKAT måtte have.

5.3.3 Folketinget

Folketinget fastsætter lovgivningen om ulovlige kapitalejerlån. Jeg ville gerne have foretaget et interview af Troels Lund Poulsen fra Venstre som er Erhvervs- og Vækstminister og derfor har en ekstra indsigt, i hvad fremtiden er for ulovlige kapitalejerlån. Dette har desværre ikke været muligt. I mit interview ville jeg gerne have stillet følgende spørgsmål:

- Hvad vurderer du, er risikoen ved antallet af ulovlige kapitalejerlån?
- Hvad vil I gøre for at mindske antallet af ulovlige kapitalejerlån?
- Hvad er jeres forventninger til udviklingen af antallet af kapitalejerlån i fremtiden?

Med dette interview ville jeg have belyst de tiltag og forventninger som Folketinget og ministrene har i forbindelse med de ulovlige kapitalejerlån. Da dette ikke kunne lykkes, har jeg i stedet undersøgt, hvad der er blevet gjort for mindske antallet af ulovlig kapitalejerlån.

Som tidligere nævnt gennemfører Erhvervsstyrelsen redegørelse af ulovlige kapitalejerlån, hvilket skyldes, at der er ydet en ekstrabevilling i finansloven for 2015. Denne redegørelse skal skabe et overblik over problematikken og indsatsen på området¹⁰¹. Hvilket blandt andet kan være, hvor grænsen for revisionspligten skal ligge¹⁰². Status på denne redegørelse er endnu uvis, men det bliver op til politikkerne at fastslå hvilke indsatser, der skal foretages, og hvor grænsen for fravalg at revision skal ligge, ved at vurdere de ulovlige kapitalejerlåns risiko for statskassen, for selskabernes kreditorer og for regnskabsbrugere.

5.3.4 Afrunding

Efter at have undersøgt hvilke handlinger SKAT og Erhvervsstyrelsen foretager sig for at mindske antallet af ulovlige kapitalejerlån og indkræve skatten, har jeg fundet et par områder, hvor jeg mener, at ændringer vil føre til et fald i antallet af ulovlige kapitalejerlån. Det første punkt er at ensarte lovgivningen mellem selskabsloven og ligningsloven, for at sikre en forståelse af, hvornår der eksisterer et ulovligt kapitalejerlån, og hvad konsekvenserne ved dette er. Herudover ville dette gøre det nemmere for SKAT at identificere de ulovlige kapitalejerlån.

¹⁰¹ 8.4.1 – Politi sættes ind i kamp mod ulovlige ejerlån, Børsen

¹⁰² 8.2.4 – Revisionen er ikke for revisorernes skyld, men for samfundets, FSR

Det andet punkt er at indføre et felt i selvangivelse for selskaber, hvori der skal krydses af, om der eksisterer et ulovligt kapitalejrlån. På den måde bliver det også for de selskaber, der ikke har revision, tydeligt af deres selvangivelser, at der eksisterer et ulovligt kapitalejrlån, og på den måde bliver det muligt for SKAT at tjekke op på, om der er indbetalt skat af det ulovlige kapitalejrlån.

Ydermere ville en ændring af revisors pligter i forbindelse med en revision, udvidet gennemgang, assistance eller review af et selskabs årsregnskab, hvor der eksisterer et ulovligt kapitalejrlån kunne hjælpe. Dette kunne for eksempel være, at revisor havde pligt til at indberette status på det eksisterende kapitalejrlån hvert halve år til Erhvervsstyrelsen og på den måde skabe en diskussion mellem selskabet og revisor omkring afhjælpning af lånet samt holde Erhvervsstyrelsen underrettet.

Det sidste punkt er, at Erhvervsstyrelsen og SKAT skal håndhæve den lovgivning, der eksisterer for at mindske antallet af ulovlige kapitalejrlån og på den måde sikre, at der er konsekvenser for selskaber, der har et ulovligt kapitalejrlån og på den måde sørge for, at det ikke kan betale sig for selskaberne at foretage ulovlige kapitalejrlån.

6. Konklusion

Når jeg i min opgave har set på udfordringerne ved kapitalejrlån, er jeg kommet frem til følgende konklusion. Selskabsretligt må en kapitalejer ikke direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for kapitalejere eller selskabets ledelse. Ud over selskabets ledelse og kapitalejere gælder forbuddet ligeledes nærtstående parter til ledelsen og kapitalejerne. Forbuddet gælder ikke moderselskaber med bestemmende indflydelse på selskabet. I en situation, hvor der er tale om en sædvanlige forretningsmæssig situation med f.eks., salg skal dette være på samme vilkår som til tredjemand eller ansatte i selskabet er. Her er der ikke tale om et ulovligt kapitalejrlån. Pengeinstitutter er som udgangspunkt ikke dækket af forbuddet. Lån til medarbejdere i forbindelse med medarbejderens investering i kapitalandele i selskabet er ikke dækket af forbuddet, så længe det ikke kun er en udvalgt medarbejder der får denne mulighed. Det er ulovligt at foretage selvfinansiering således at tredjemand kan erhverve kapitalandele i selskabet eller dets moderselskab. Der er ikke en beløbsgrænse for hvornår der eksisterer et ulovligt kapitalejrlån selskabsretligt.

Et selskab som prøver at omgå reglerne i selskabsloven om ulovlige kapitalejrlån, Erhvervsstyrelsen kan påberåbe at tanken ved lån til tredjemand, og videre til kapitalejer er at omgå reglerne for ulovlige kapitalejrlån, og kapitalejeren vil derfor blive tvunget til at behandle lånet, som det var et ulovligt kapitalejrlån. Et ulovligt kapitalejrlån jf. selskabsloven skal tilbagebetales inklusiv 10,05 % i rente. Hvis kapitalejeren ikke har penge til at betale lånet tilbage, er det muligt at få det udlignet via løn eller udbytte. Konsekvenserne ved at have et ulovligt kapitalejrlån selskabsretligt er, at Erhvervsstyrelsen kan udstede bøder på 2,5 eller 5 %. Selskabets ledelse indestår for eventuelle tab som selskabets kreditorer har haft i forbindelse med tilstedeværelsen af et ulovligt kapitalejrlån.

Skatteretligt må et selskab ikke yde lån, sikkerhedsstillelser eller stille midler til rådighed for fysiske personer. Lånet skal skattemæssigt behandles som en hævning uden tilbagebetalingspligt. Den fysiske person skal have tilknytning til selskabet ved enten at have bestemmende indflydelse ved at eje mere end 50 % af kapitalandelene i selskabet eller ved at have rådighed over 50 % af stemmerne. Nærtstående parter til denne fysiske person er ligeledes dækket af forbuddet. Forbuddet gælder ikke hvis der er tale om sædvanlige forretningsmæssige dispositioner, sædvanlige lån fra pengeinstitutter og lovlig selvfinansiering.

SKAT kan påberåbe hvis et selskab har forsøgt at omgå reglerne omkring skattemæssige ulovlige kapitalejrlån, og efterangive beløbet på den personlige selvangivelse til beskatning. Når et kapitalejrlån er ulovligt skatteretligt skal beskattes, og selskabet har pligt til at indeholde kildeskatten som udbetalingen var enten løn eller udbytte. Eventuelle fejlkspeditioner, der tilbageføres umiddelbart efter, er ikke et ulovligt kapitalejrlån skatteretligt. SKAT kan påtvinge en bøde på det ulovlige kapitalejrlån og i sidste ende kan overtrædelse af lovgivningen ende i en fængselsstraf.

Regnskabsmæssigt skal der, i en situation hvor en virksomhed har et tilgodehavende hos medlemmer af ledelsen, oplyses dette under omsætningsaktiver og der skal opstilles en note på ledelseskategori. Noten skal for hver ledelses kategori indeholde: det tilgodehavende beløb, væsentligste vilkår, rentefod, tilbagebetalt beløb i året. Der skelnes ikke mellem om der er tale om et lovligt eller ulovligt kapitalejrlån, begge dele skal oplyses. Tilgodehavender hos medlemmer af ledelsen i selskabet og moderselskabet samt nærtstående parter til disse, skal oplyses i regnskabet. Et tilgodehavende hos selskabets ledelse skal indregnes til kostpris eller amortiseret kostpris. Hvis et lån værdiansættes til 0 kr. skal dette nedskrives til 0 kr.

Revisor skal angive en supplerende oplysning i sin påtegning, hvis et selskab har et ulovligt kapitalejerlån jf. selskabsloven, eller hvis det ikke har overholdt kildeskattelovens regler omkring indberetning og indbetaling af kildeskat. En revisor skal kun give denne supplerende oplysning, hvis der foretages revision eller udvidet gennemgang, og hvis oplysningen er relevant for modtageren. Så længe der er overtrædelse af enten kildeskatteloven eller selskabsloven, skal dette oplyses som en supplerende oplysning, også selvom tilgodehavendet er nedskrevet til 0 kr.

I behandlingen af hvornår der opstår et ulovligt kapitalejerlån skatteretligt og selskabsretligt, er det fundet, at der i selskabsloven er flere forbud end i ligningsloven som kun omhandler fysiske personer, såsom selskabets ledelse og nærtstående parter til denne. Selskabsloven omhandler ligeledes juridiske personer og kapitalejere. Den regnskabsmæssige behandling og måden hvorpå lånet skal afhjælpes er meget forskellige, ud fra hvilke lov overtrædelser der har været og hvilket tidspunkt lånet er tilbagebetalt på. Der er mange forhold som kapitalejerne skal være opmærksom på for at sikre, at de ikke foretager et ulovligt kapitalejerlån enten selskabsretligt eller skatteretligt. Herudover skal der være et godt indblik i reglerne, for at sikre at afhjælpningen af lånet sker på den korrekte måde i forhold til begge lovgivninger.

Antallet af supplerende oplysninger omkring ulovlige kapitalejerlån var i 2013 9.985 svarende til 5,89 % af de reviderede selskabet. I 2014 var antallet 6.529 svarende til 4,31 % af de reviderede selskaber. Forventningerne til antallet af ulovlige kapitalejerlån var, at der ved indførelsen af det skattemæssige forbud i 2012, ville føre til et fald af antallet af ulovlige kapitalejerlån. Der er også sket et fald, men det ser ikke ud til at faldet udelukkende skyldes den nye lov. Faldet i ulovlige kapitalejerlån var fra 2013 til 2014 på 3.456 kapitalejerlån. Dette forklares med at 20 % af selskaberne gik konkurs, og 38 % skyldes at netto faldet i antallet af oprettede og tilbagebetalte lån. De sidste 42 % skyldes at selskaberne med ulovlige kapitalejerlån i 2013 for 2014 årsregnskaberne havde fravalgt revision. FSR forudser ud fra deres analyse, at der eksisterer mere end 6.529 ulovlige kapitalejerlån i 2014, og at der beløbsmæssigt samlet set er ulovlige kapitalejerlån for ca. 2,1 mia. kr. i 2014. Fravalg af revision gør, at det ikke er muligt for Erhvervsstyrelsen og SKAT, at identificerer om der eksisterer et ulovligt kapitalejerlån, og give selskaberne anmærkninger om at afhjælpe dem. Dette øger den økonomiske risiko for kreditorer i selskaber, hvor der ikke bliver foretaget revision eller udvidet gennemgang.

SKAT og Erhvervsstyrelsen har begge fået digitale løsninger til indberetning af selvangivelser og årsrapporter, hvilket gør det nemmere og hurtigere for dem at identificere, hvornår der er ulovlige kapitalejrlån. Når der eksisterer ulovlige kapitalejrlån har Erhvervsstyrelsen mulighed for:

- ledelsen til at inddrive lånet inden for 6 uger
- beslutte at selskaber ikke må fravælge revision i en periode
- påtvinge bøder eller politianmelde de ulovlige kapitalejrlån.

Erhvervsstyrelsen skal desuden meddele SKAT når de identificerer et ulovligt kapitalejrlån. SKAT kan kræve beskatning af det ulovlige kapitalejrlån som løn eller udbytte.

Erhvervsstyrelsen havde i 2015 et særligt fokus på 2014 årsregnskaberne, for at få de selskaber med ulovlige kapitalejrlån i 2013 til at afhjælpe lånene, inden årsregnskabet for 2014 blev underskrevet. Efter selskaberne havde underskrevet årsregnskaberne anmeldte Erhvervsstyrelsen 250 selskaber til politiet, for at have ulovlige kapitalejrlån. Erhvervsstyrelsen er i øvrigt i gang med en større redegørelse omkring de ulovlige kapitalejrlån for erhvervs- og vækstministeriet. Denne redegørelse forventes at være grundlaget for fremtidige ændringer i lovgivningen af ulovlige kapitalejrlån og håndteringen af disse.

SKAT og Erhvervsstyrelsen ville kunne mindske antallet af ulovlige kapitalejrlån, ved i højere grad at håndhæve de gældende regler, for de selskaber som har ulovlige kapitalejrlån. Et større samarbejde mellem SKAT og Erhvervsstyrelsen omkring selskaber med ulovlige kapitalejrlån ville ligeledes kunne mindske antallet af ulovlige kapitalejrlån. Folketinget ville desuden have fordel i at ensarte lovgivningen omkring kapitalejrlån selskabsretligt og skatteretligt, for at gøre det nemmere for kapitalejerne at forstå lovgivningen, men også for at SKAT og Erhvervsstyrelsen bedre kan arbejde sammen omkring problemet. En ændring i revisionspligten eller revisors rolle i forbindelse med ulovlige kapitalejrlån ville ligeledes kunne mindske antallet af ulovlige kapitalejrlån. Problemstillingen for myndighederne er således, at det er svært med den gældende lovgivning at identificerer alle ulovlige kapitalejrlån, og at der skal mange ressourcer til at få selskaberne til at tilbagebetale de ulovlige kapitalejrlån.

7. Perspektivering

7.1 Hvor stor er risikoen ved ulovlige kapitalejrlån?

Det er ikke muligt at sætte en størrelse på, hvor stor risikoen ved ulovlige kapitalejrlån er, da dette er forskelligt fra selskab til selskab der er at gøre med, og hvordan den økonomiske situation for selskabet ellers ser ud. En konkurssituation er forventeligt den største risiko for selskabets kreditorer herunder SKAT, da de i denne situation ikke er sikret at få deres penge retur. Der er en sammenhæng mellem selskaber med ulovlige kapitalejrlån der går konkurs. I 2012 gik 1.205¹⁰³ selskaber med ulovlige kapitalejrlån konkurs, i 2013 gik 987¹⁰⁴ selskaber med ulovlige kapitalejrlån konkurs, og i 2014 var det 708¹⁰⁵ selskaber med ulovlige kapitalejrlån som gik konkurs. Tallene viser, at antallet af konkurser er faldet over de sidste tre år, men at der stadig er mange konkurser af selskaber med ulovlige kapitalejrlån. Ca. 20 % af faldet i antallet af kapitalejrlån skyldes at selskaberne er gået konkurs. I en konkurs situation bliver konkursboet gjort op, og de penge der er i selskabet, bliver fordelt ud til selskabets kreditorer i forhold til hvem der har mest ret til dem. Det er ikke sikkert, at alle kreditorer får deres penge, ej heller SKAT, hvis der ikke er nok penge i konkursboet. Der er en stor risiko for SKAT og kreditorer i forbindelse med ulovlige kapitalejrlån, da det kan ende ud i en konkurs situation.

7.2 Burde kapitalejrlån være ulovlige?

Der bruges rigtig mange ressourcer på at håndhæve forbuddet mod kapitalejrlån fra myndighedernes side. Grunden til at kapitalejrlån er ulovlige, er for at beskytte selskabets kreditorer, men har lovgivningen den ønskede virkning, når selskaberne blot kan fravælge revision eller hvis selskabet går konkurs? Hvis der foretages et lån på forsvarlige vilkår til selskabets kapitalejer, som er god for pengene, ville selskabet blot have krav på at få pengene tilbage. Ydermere ville selskabet modtage en fordelagtig rente. Selskabets kreditorer ville her ikke blive sidestillet. Selskabet ville blot yde lån og "hjælpe" dets kapitalejer i en situation, hvor kapitalejeren har brug for det og kan spare penge ved ikke at låne det hos tredjemand. Spørgsmålet er om lovgivningen rammer for bredt, og ville der være fordel i at specificerer reglerne yderligere, således at ulovlige kapitalejrlån udelukkende var lån som stiller kreditorer i en forværret økonomisk situation, som reglerne er med udlodning af

¹⁰³ 8.2.6 – Ulovlig aktionærlån Analyse 2012, FSR

¹⁰⁴ 8.2.5 – Ulovlig lån i danske selskaber – Analyse af 2013-regnskaberne, FSR

¹⁰⁵ 8.2.3 – Ulovlig lån i danske selskaber – Analyse af 2014-regnskaberne; FSR

udbytte. Det er svært at tale for den selskabsretlige lovgivning omkring kapitalejerlån. Til gengæld er det nemt at tale for, den skattemæssige lovgivning omkring kapitalejerlån, da konsekvenserne ved at fjerne denne ville være at kapitalejer i stedet for at udbetale udbytte fra selskabet, i stedet ville låne penge af selskabet skattefrit.

7.3 Hvordan er revisors rolle?

Revisors rolle i forhold til de ulovlige kapitalejerlån er på nuværende tidspunkt meget lille. Det eneste revisorerne skal gøre, er at lave en supplerende oplysning omkring dets eksistens i selskabets årsregnskab. Hvad nu hvis revisor havde en større rolle? – Ville det gøre at selskaberne mærkede en større konsekvens ikke at afhjælpe lånet? Eftersom selskaberne er revisorerne kunder har de ikke en interesse i en konflikt, men måske mere i at tilfredsstille kundens ønsker for revisionen, med overholdelse af lovgivningen. Derfor kan det være svært som revisor at være regelrytter frem for serviceorgan for kunderne. I en situation, hvor en kunde enten vælger at skifte revisor eller helt at fravælge revision, taber revisionselskaberne penge og det er ikke i deres interesse. For at begrænse dette, kunne en lovændring omkring revisors rolle og deres erstatningsgrundlag måske betyde, at revisorerne rolle og håndtering af de ulovlige kapitalejerlån var mere ens.

7.4 Hvordan er forventningerne til antallet af ulovlige kapitalejerlån om 10 år?

Hvis der ikke bliver foretaget yderligere ændringer i lovgivningen på området, er min forventning at antallet af ulovlige kapitalejerlån er på niveau med 2014 om 10 år. Hvis der til gengæld foretages ændringer i lovgivningen, således at selskaber som fravælger revision får en særlig undersøgelse ordning. Eller reglerne for hvornår revision kan fravælges ændres. Eller hvis der blev afsat flere penge til at myndighederne, at følge op på de eksisterende ulovlige kapitalejerlån, og sørge for at de enten bliver politi anmeldt eller forstår konsekvenserne af bøderne, og derefter tilbagebetaler dem. Hvis nogle af disse tiltag blev indført er min forventning at antallet vil falde. Det er ikke på nuværende tidspunkt incitament til at antallet vil stige, da antallet siden 2011 har været faldende og at der ikke umiddelbart er nogle grunde til at dette skulle ændre sig.

8. Litteraturliste

8.1 Bøger:

1. Martin Chr. Kruhl og Ole B. Sørensen; Kapitalejerlån og selvfinansiering: selskabsretligt, Regnskabsmæssigt, erstatningsretligt, strafferetligt og skatteretligt; Karnov group Danmark A/S; 2014
2. Ib Andersen; Den skinbarlige virkelighed; samfundslitteratur; 2013
3. Henrik Steffensen m.fl.; Overblik inspiration viden – Regnskabshåndbogen 2016; PwC; 2016; <http://www.pwc.dk/da/publikationer/2016/regnskabshaandbogen-2016.pdf>

8.2 Hjemmesider

1. Aktionærlån og selvfinansiering – seneste udvikling; Jesper Seehausen; 16. januar 2014; <http://www.fsr.dk/~media/Files/SMV-Forum/2014/Foredragsholdernes-indlaeg/Jesper-Seehausen/Aktion%C3%A6rl%C3%A5n%20og%20selvfinansiering%20-%20seneste%20udvikling.ashx>
2. Aktionærlån; SKAT; <http://skat.dk/SKAT.aspx?oID=1946441>
3. Ulovlige lån i danske selskaber – Analyse af 2014-regnskaberne; FSR – danske revisorer; <http://www.fsr.dk/~media/Files/Presse%20og%20nyheder/Analyser/Analyser/2015/Analyse%20ulovlige%20l%C3%A5n%202015%20FINAL-FINAL.ashx>
4. Revisionen er ikke for revisorerne skyld, men for samfundets; FSR – danske revisorer; 1. november 2015; <http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Vi%20mener/Ledere%20i%20Revision%20-%20Regnskabsvaesen/2015/Nr-11-Revision-er-for-samfundets-skyld>
5. Ulovlige lån i danske selskaber – Analyse af 2013-regnskaberne; FSR – danske revisorer; http://www.fsr.dk/~media/Files/Presse%20og%20nyheder/Analyser/Analyser/2014/Analyse%20ulovlige%20lån_FINAL.ashx
6. Ulovlige aktionærlån Analyse; FSR – danske revisorer; 2012; http://www.fsr.dk/~media/Files/Presse%20og%20nyheder/Analyser/Analyser/2013/ANALYSE_Ulovlige_l%C3%A5n_FINAL.ashx

7. Officielle rentesatser; Danmarks Nationalbank;
<http://www.nationalbanken.dk/da/markedsinfo/officiellerentesatser/Sider/default.aspx>
8. Beregning af normalbøde i skatte- og afgiftsstaffesager; SKAT;
<http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oID=1919833>
9. Betaling og frister – for virksomheder; SKAT;
<http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=1977930>
10. Udbytteskat; SKAT; <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=2064676>
11. Styresignal om aktionærlån; SKAT;
<http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=2167885&vId=0>
12. Erhvervsstyrelsen stiller skarpt på ulovlige lån; Erhvervsstyrelsen;
<https://erhvervsstyrelsen.dk/erhvervsstyrelsen-stiller-skarpt-paa-ulovlige-laan>
13. Fravalgt af revision; Erhvervsstyrelsen; <https://erhvervsstyrelsen.dk/fravalg-af-revision>
14. Vejledning om bekendtgørelse om godkendte revisorers erklæring (erklæringsbekendtgørelsen); Erhvervsstyrelsen; 24. marts 2009;
https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/media/erklaeringsvejledningen_0.pdf
15. Ulovlige kapitalejerlån; Erhvervsstyrelsen; <https://erhvervsstyrelsen.dk/ulovlige-kapitalejerlaan>
16. Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder af FSR, 28. februar 2013; FSR – danske revisorer;
<http://www.fsr.dk/~media/Files/Faglig%20viden/Regnskaber/Standarder%20og%20vejledninger/Uddrag%20fra%20RV%20for%20BogC%20indhold%20mv%20til%20artikel%20om%20trykt%20version060513jbr.ashx>
17. Selskabsloven § 210; Jurition – juridisk rådgivning;
<http://www.jurition.dk/selskabsloven/paragraf.asp?Nr=210>
18. Lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolløven og kildeskatteløven; vedtaget 13. september 2012;
<https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=143271>
19. Styresignal om (ulovlige) aktionærlån; PwC;
<http://www.pwc.dk/da/nyt/skat/selskabsskat/styresignal-om-ulovlige-aktionerlaan.html>

20. Overblik over den nye årsregnskabslov af KPMG; KPMG;
<https://www.kpmg.com/DK/en/services/Audit/Documents/Overblik%20over%20den%20nye%20%C3%A5rsregnskabslov.pdf>
21. Den skattemæssige behandling af ulovlige aktionærlån; BDO;
<http://www.bdo.dk/faglig-info/nyheder/depechen-nyt-om-skat-og-moms/den-skattemaessige-behandling-af-ulovlige-aktionaerlaan/>

8.3 Lovgivning og lovforslag

1. Bekendtgørelse af lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven); 28. april 2015
2. Bekendtgørelse af lov om påligningen af indkomstskat til staten (ligningsloven); 15. september 2014
3. Bekendtgørelse af kildeskatteloven; 7. december 2010
4. Bekendtgørelse af skattekontrolloven; 27. juni 2011
5. Bekendtgørelse af straffeloven; 4. juli 2014
6. Bekendtgørelse af årsregnskabsloven; 1. november 2013
7. Bekendtgørelse af lov om renter og andre forhold ved forsinket betaling (renteloven); 4. september 2002
8. Bekendtgørelse om lån m.v. til udenlandske moderselskaber; 12. juni 2009;
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=131090>

8.4 Artikler

1. Nu bliver ulovlige ejerlån helt ulovlige; Anne Skjerning; Børsen; 21. oktober 2015;
<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/124327/artikel.html?hl=YToyOntpOjA7czo4OiJ1bG92bGlnZSI7aToyO3M6MTI6InVsb3ZsaWdlIGzlbjI7fQ,,>
2. Politi sættes ind i kamp mod ulovlige ejerlån; Anne Skjerning og Rasmus Willesen; Børsen; 21. oktober 2015;
<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/124335/artikel.html>
3. Fravalg af revision giver fald i anmærkningerne om ulovlige lån; Ritzau Finans; 21. oktober 2015;
http://borsen.dk/nyheder/virksomheder/artikel/1/313191/fravalg_af_revision_giver_fald_i_anmaerkninger_om_ulovlige_laan.html?hl=YToxOntpOjA7czo4NDoiA2FwaXRhbGVqZXJs5W4iO30,
4. Fravalg af revision hovedårsag til fald i anmærkninger om ulovlige lån; FSR – danske revisorer; 21. oktober 2015;

<http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20opresse/Nyheder/2015-nyheder/Ulovlige%20laan>

5. Selskabsejere får for let spil, når de tager et ulovligt lån, Jyllands-Posten; 7. oktober 2015; http://langsted.dk/artikler/JP_07.10.2015.pdf

9. Bilag

Bilag 1.1 - Beregning til eksempel 5.1.1.1

Beregning af udbytte:

Lånets hovedstol:	kr. 500.000,00	
Renter fra etablering til indfrielse (10,05 %, eksempel 5 måneder)	kr. 20.937,50	$+500.000*0,1005*(150/360)$
Skyldigt på udlodningsdagen:	kr. 520.937,50	
Beløb som skal udloddes i udbytte:	kr. 713.613,01	$+520.937,50/(1-0,27)$

Beregning som løn første situation:

Oprindelige hævning:	kr. 500.000,00	
Renter for 5 måneder:	kr. 20.937,50	$+500.000*0,1005*((360/12*5)/360)$
Kildeskat (40 %)	kr. 208.375,00	$+520.937,50*0,40$

Beregning som løn anden situation:

Oprindelige hævning:	kr. 520.937,50	
Ekstra løn	kr. 347.291,67	$+520.937,50/0,60$
Kildeskat heraf (40 %)	kr. 138.916,67	$+347.219,67*0,40$
Nettoløn heraf:	kr. 208.375,00	$+347.219,67-138.916,67$

Bilag 1.2 - Beregning til eksempel 5.1.1.2

Lånets hovedstol:	kr. 100.000,00	
Renter fra etablering til indfrielse (10,05 %, eksempel 12 måneder)	kr. 10.050,00	$+100.000*0,1005$
Beløb som skal tilbagebetales:	kr. 110.050,00	

Bilag 1.3 - Beregning til eksempel 5.1.1.3

Forskellen	kr. 100.000,00	$+200.000-100.000$
Kildeskat (40 %)	kr. 40.000,00	$+100.000*0,40$

Bilag 2.1 - Beregning til eksempel 5.1.2.1

Lånets hovedstol:	kr. 100.000,00	
Markedsrente (2,5 %, eksempel 12 måneder)	kr. 2.500,00	$+100.000*0,025$
Beløb som skal tilbagebetales:	kr. 102.500,00	

Bilag 2.2 - Beregning til eksempel 5.1.2.2

Lånets hovedstol:	kr. 200.000,00	
Renter fra etablering til indfrielse (10,05 %, eksempel 8 måneder)	kr. 13.400,00	$+200.000*0,1005*((360/12*8)/360)$
Beløb som skal tilbagebetales:	kr. 213.400,00	

Bilag 2.3 - Beregning til eksempel 5.1.2.3

Lånets hovedstol:	kr. 1.000.000,00	
Markedsrente (2,5 %, eksempel 12 måneder)	kr. 25.000,00	$+1.000.000*0,025$
Beløb som skal tilbagebetales:	kr. 1.025.000,00	

Bilag 2.4 - Beregning til eksempel 5.1.2.4

Lånets hovedstol:	kr. 750.000,00	
Renter fra etablering til indfrielse (10,05 %, eksempel 10 måneder)	kr. 62.812,50	$+750.000*0,1005*((360/12*10)/360)$
Beløb som skal tilbagebetales	kr. 812.812,50	

Bilag 2.5 - Beregning til eksempel 5.1.2.5

Lånets hovedstol:	kr. 2.000.000,00	
Renter fra etablering til indfrielse (10,05 %, eksempel 1 år)	kr. 201.000,00	$+2.000.000*0,1005$
Beløb som skal tilbagebetales	kr. 2.201.000,00	

Bilag 3.1 - Beregning til eksempel 5.1.3.1

Lånets hovedstol:	kr. 300.000,00	
Renter fra etablering til indfrielse (10,05 %, eksempel 7 måneder)	kr. 17.587,50	$+500.000*0,1005*((360/12*7)/360)$
Skyldigt på udlodningsdagen:	kr. 317.587,50	
I alt til udlodning:	kr. 435.051,37	$+317.587,50/(1-0,27)$

Bilag 3.2 - Beregning til eksempel 5.1.3.2

Lånets hovedstol:	kr. 150.000,00	
Renter fra etablering til indfrielse (10,05 %, eksempel 1 år)	kr. 15.075,00	$+150.000*0,1005$
Beløb som skal tilbagebetales	kr. 165.075,00	

Bilag 4.1 - Beregning til eksempel 5.1.4.1

Beregning kontant tilbagebetaling:

Orindelige hævning:	kr. 150.000,00	
Renter for 2 måneder:	kr. 2.512,50	$+150.000*0,1005*((360/12*2)/360)$
Beløb som skal tilbagebetales	kr. 152.512,50	

Beregning som løn første situation:

Oprindelige hævning:	kr. 150.000,00	
Renter for 2 måneder:	kr. 2.512,50	$+150.000*0,1005*((360/12*2)/360)$
Kildeskat (40 %)	kr. 61.005,00	$+152512,50*0,40$

Beregning som løn anden situation:

Oprindelige hævning:	kr. 152.512,50	
Ekstra løn	kr. 101.675,00	$+61.005,00/0,60$
Kildeskat heraf (40 %)	kr. 40.670,00	$+101.675,00*0,40$
Nettoløn heraf:	kr. 61.005,00	$+101.675-40.670$